

**SLOUŽILI JSME ZA
ČEPIČKY**

ANEB

**JAK JSEM SE STAL
VOJÁKEM**

Pro paměť časů minulých svým nejbližším a známým
napsal

Vladimír Václavík

ÚVOD - PROČ?

K napsání zážitků z vojny mě inspiroval tatínek. Ten prožil útrapy první světové války přímo v boji. Vyprávěl mně o nesmírném utrpení vojáků. On pocházel z chudé rodiny jako syn vesnického kováře. Maminka mu zemřela v dětských letech. Byl sice zvyklý na tvrdý život, ale i pro něj to nebyla procházka růžovým sadem. Pro něj to byly zážitky na celý život. O všech těch zážitcích mně někdy vyprávěl. Je jen škoda, že z jeho vyprávění mně zůstalo v paměti jenom pár vzpomínek na jeho příběhy. Jeho příběhy by mohly být i pro dnešní dobu poučné. Zejména pro tu generaci mladých chlapců, kteří již nemusejí chodit na vojenská cvičení. Dá Bůh snad i ne do války.

Podle jeho vyprávění bojoval jak na východní frontě, tak i na frontě jižní. Na italské frontě zažil nálety nepřátelských letadel. Z letadel na ně sypaly hřebíky. Určitě to byla účinnější metoda než na vojáky házet granáty. Jednou se mu vzdalo asi 5.000 vojáků. On sám měl ruce nahoře v domnění, že se nechá zajmout. Bohužel, nezbylo mu nic jiného než všechny vojáky dovést do hlavního stanu. Pochopitelně, že všechnu tu slávu si přivlastnili v důstojnickém sboru. Byli vyznamenáni za statečnost. Tátovi, tak jak to v životě bývá, nedali ani lepší snídani.

Otec voják

Otec sloužil u dragounů. Kromě o sebe musel se starat i o koně. Za dobu války byl svědkem mnoha zranění těchto ušlechtilých zvířat. Když vzpomínal na raněné a mnohdy roztrhaná těla od granátů, bylo mu do pláče. Vyprávěl mně také, jak na ruské frontě se nepřátelská vojska myla u jednoho potoka. Dokonce nepřátelé na život a na smrt si půjčovali mýdlo, aby pak ráno po sobě stříleli. Jednou, když nad ním létaly dělostřelecké granáty, musel si vykopat v zemi jámu pro ležícího střelce. Práce to byla dosti namáhavá. Rýt lopatkou do tvrdé země nebylo jednoduché. Proč se o tom zmiňuji. Důstojník, který ho sledoval, počkal až si otec jámu vykope. Pak se slovy „hinaus“ otce vyhnal. Otec ho chtěl zastřelit, ale udělal to jinak za něj Pán Bůh. Přesně do toho místa přiletěl granát a milého důstojníka rozmetal na kusy. To bylo poprvé, co otec Pánu Bohu děkoval. Pravil, že ho Pán Bůh zachránil několikrát. Jednou otec jel na koni kolem kostela. Z blízkého kostela na něj vojáci křičeli, ať se jde schovat. V té době probíhala dělostřelecká kanonáda. Měl štěstí, že neposlechl. Netrvalo dlouho a ostrý granát zasáhl kostel. Hodně vojáků tam zahynulo. Tak otec po druhé ušel smrti. Byl také těžce nemocen úplavicí, později byl zasypán granátem a nějakou chvíli si pobyl v nemocnici.

Dlouhá léta pak v civilu rozdával radost i smutek co by pošťák v Dolní Sytové a v Peřimově. Otec byl silně věřící. Patřil mezi radu starších církve Československé. Zasloužil se o postavení kaple pro církev v Dolní Sytové, která se vlastně stala jeho pomníkem. Bohužel v pozdějších letech byla stavba prodána zemědělskému družstvu pro uskladnění brambor. Družstvu nezáleželo ani na tom, že v kolumbáriu byly urny zemřelých. Urny otce a mé maminky byly vyneseny ze skladu brambor jako jedny z posledních a přeneseny na hřbitov do Loukova. Je asi dobré, když po smrti už nevíte, jak bylo s vámi naloženo.

Dostávám se k závěru této předmluvy, kterou jsem nazval “Proč ?“ Znovu si kladu otázku. Když nic nenapiší o svém otci, nikdo z mých synů, vnuků ani vnuček si na své předky nevzpomene. Časem dojde i k zapomnění.

A co zbude po nás? Po mně? Děti se možná budou ptát, jak žil praděd, děda - babička? Co po nich zůstalo? Byl bych rád, kdyby po mně zůstala tato malá vzpomínka o časech již zašlých. Snad to bude větší bohatství než peníze.

Otec pošťák

Část 1: Základní prezenční služba

Podzim 1952

S povolávacím rozkazem v kapse a s dřevěným kufrem po bráchovi jsem podzimního dne 1.listopadu 1952 stál u kříže v Dolní Sytové. Jako jediný. Čekal jsem na autobus zvaný Hurvínek. Ten mě s ostatními odvedenci odvezl na vojenskou správu do Jilemnice. Byl to jeden z těch smutných dnů v mém životě.

V hlavě jsem měl rozloučení s milovanou Prahou a hlavně s děvčaty Tesly Hloubětín -závodu Julia Fučíka, kde jsem pracoval. Nebudu jmenovat všechna děvčata. Snad jen jednu, Růženku, která byla ještě ochotna se se mnou rozloučit. Helenka, Milenka, Dáša a ostatní již neměly zájem. Ony věděly, že jsem dal přednost své velké lásce z Peřimova - Olince Mařasové.

Vzpomněl jsem si také na všechny kamarády z pasu výroby rohlasových přijímačů značka Talisman Mirka Ryneše, Karla Poláka, René Poláčka a Jardu Štětka. Nelze zapomenout na Věru Floriánovou, výstupní kabinářku. Jarda Štětka to z nás v životě asi dotáhl nejdále. Podle pozdějších informací stal se na Ministerstvu vnitra oblastním velitelem pro Čechy. Nesmím zapomenout na výborného kamaráda Maxmiliána Schora. Byl to Žid, který prošel koncentračním táborem. Rodiče zahynuli a on po nich dostal byt. Měl velmi dobrý poměr k holkám. Nebyl problém u něho v bytě se sejít s holkami, které on ani neznal. Na dotaz: „Maxi, odkud je znáš?“ odpovídal, že je někde potkal, a tak jim dal klíče. Nikdy ho neokradly. On na jednu nohu kulhal a to mu nevadilo u žádné holky. Měl na ně štěstí. Jeho filozofie byla celkem jednoduchá. Oslovíš - li 10 dívek, aby s tebou šly, tak jenom od jedné dostaneš facku. Uznej, že se to vyplatí - je to celkem jednoduché. Díky Maxi za radu. Snad mně to v životě bude k něčemu dobré. Ale jak poznáš od které tu facku dostaneš, neřekl.

Ze začátku jsem bydlel s kamarádem Jirkou Šrůtkem v Praze - Hloubětíně, Pod Turnovskou tratí. Spolu jsme se učili u fy Madej v Červeném Kostelci. Spolu jsme také tloukli skoro každý večer bačkorou štěnice, když na nás dostávaly chuť. Se štěnicemi nebylo možné uzavřít smlouvu o neútočení, a tak jsem se přestěhoval s Reném Poláčkem ke Karlovi Polákovi do Břevnova. Platili jsme nájem cca 50 Kč za měsíc a občas nám maminka Karla udělala v neděli i oběd. Byli to fajn lidi. Pan Polák pracoval jako dělník na Kladně.

Před odchodem na vojnu jsem byl již v Tesle dobře zapsán. Pracoval jsem v tajném oddělení, kde se vyráběly podle sovětské licence přijímače a vysílače do tryaskových letadel - Migů, tak zvaná Eresíčka.

Každé pondělí byla v Tesle výplata. Tuším, že jsme brali kolem jednoho tisíce korun ve staré měně. Tu jsme s kamarády často utráceli v Domažlické jizbě na Strossmayerově náměstí a tam také hodnotili události kolem nás. Bylo jich hodně a hlavně těch politických. V Tesle byla výborná parta ve Svazu mládeže. Občas jsme přerušili práci a šli jsme odpoledne pod rudými prapory na Staromák. Byla to revoluční doba. Na prvního máje jsme dokonce jako mládežníci jednou dělali čelo průvodu. Pak jsme rychle přešli a znovu jsme šli průvodem s našim závodem. V té době se 1. máj oslavoval na Václavském náměstí.

Také jsem byl zapojen v divadelním kroužku. Hráli jsme pohádky nebo jiná představení. Vzpomínám na tendenční hru Slepice a kostelník nebo Hrátky s čertem - ty ostatní jsem již zapomněl. Hrál jsem převážně malé role. Někdy jsem dělal nápovědu nebo když bylo potřeba, tak jsem držel kulisy, aby na nás nespadly - hlavně na těch vesnických zájezdech. Rád vzpomínám na jednu krásnou dívku z divadelního souboru. Překrásná dívka - bohužel byla hluchoněmá. Rodiče prý byli zámožní - vlastnili v Praze vilu. Zdálo se mně, že jsem jí nebyl lhostejný. Její náklonnost jsem odmítl. Nedovedl jsem si představit, že bych chodil s hluchoněmou dívkou. Hezká ale byla. Vojnou, která byla přede mnou, jsem vlastně ztrácel nejkrásnější období svého mladého života. Tím končí moje myšlenky na Prahu.

Z Jilemnice nás odvezli do Liberce. Tam nám dali najíst a pak následovala velká pěší cesta ulicemi Liberce na nádraží. Myslím, že nás branců mohlo být několik stovek. Na nádraží bylo pro nás připraveno několik vagónů, s kterými branci postupně odjížděli neznámo kam po celé republice. O mě a dalších sedm branců se staral staršina, se kterým jsme až pozdě večer odjížděli z Liberce. Nesměl nám říci, kam vlastně jedeme. Prý to je tajné, a že jedeme do Východočeského kraje. K ránu nás probudil budíčkem „Vystupovat, vítá vás Havlíčkův Brod.“ Tak to je ten kraj zaslíbený, kde máme trávit dva roky prázdnin! Však je to jenom 180 km od domova. Je to pořád lepší, než se probudit v Košicích.

První letecký spojovací pluk Havlíčkův Brod

K odvozu do kasáren byl pro nás na nádraží připraven vojenský nákladňák. Civilní oblečení jsme dali do papírových pytlů a s napsanou zpáteční adresou nám je vojáci poslali domů. Následovalo stříhání vlasů - oblečení do modrých uniforem - ubytování - snídane. Po celý měsíc tak zvaného přijímače následovala buzerace - zaměstnání prakticky od 6 hodin ráno do 23 hodin večer. Ti nám dávali do těla. Ani najíst nás pořádně nenechali. Tak jsme si mysleli, jestliže ta buzerace bude trvat celé 2 roky, raději se zastřelíme. Během týdne jsme si ale zvykli. Bylo k nepochopení, že dopisy domů nebo milenkám jsme museli dát nejdříve přečíst poddůstojníkům - velitelům světnic. Oni pak dávali dopisy na poštu. Prý abychom nevyzradili vojenská tajemství.

Každé odpoledne se po obědě chodilo spát. Museli jsme se převléknout do noční košile a spinkat. Nikdo z civilního života však na tento režim nebyl zvyklý. Po necelé hodině spánku byl budíček a nástup v malé polní na nádvoří. Jak bych to mohl všechno stihnout a ještě ustlat postel. To se mně skoro nikdy nepovedlo a raději za trest jsem ráno chodil škrabat brambory. Tím jsem se vyhnul ranní rozcvičce. Okrajování brambor mě celkem bavilo. U posádky se brambory neškrabaly jako u maminky. Z velkých brambor se dělaly různé malé hranaté nebo jiné podle uměleckého nápadu vojáka. Škrabky na brambory sice byly, ale ty nefungovaly.

V Havlíčkově Brodě byly dvě posádky, které tvořily pluk. Ta jedna byla na letišti - druhá ve městě, kde byl zároveň výcvik branců tak zvaných bažantů. Pochopitelně že my bažanti jsme byli ubytováni až ve třetím poschodí. To abychom měli nástupy na nádvoří co možná nejdále. Na pokoji nás bylo asi 20 a jeden poddůstojník. Byl to zpravidla voják, který již byl na vojně druhým rokem. Do spaní jsme měli dlouhé bílé košile. Někteří si po nich šlapali, a tak před spaním to vypadalo na sněm duchů. Se mnou na pokoji byl voják, který se na vojnu vůbec nehodil nejenom po stránce tělesné, ale i po stránce rozumu. Toho snad na vojnu odvedli ještě větší blbci, než byl on sám. Doma žil jenom s matkou, která se o něho starala. On prý byl vyučen klempířem, ale bylo jen těžké si představit, že by seděl u komína a opravoval střechu. Jak sám pravil, vykouřil denně metr cigaret. Jmenoval se Švenda. Pokud byl večer poplach, nikdy nemohli Švendu vzbudit. Když se to důstojníkům podařilo, Švenda si sedl na postel a zapálil si cigaretu. Při tom volal na maminku a třásl se po celém těle. Myslím, že byl blízko infarktu. Aby ho důstojníci dostali na nádvoří, tak ho museli obléknout jako miminko. Pro

nás to byla velká sranda, i když nás štválo, že jsme také museli vstávat. Ty poplachy byly každou chvíli. Někdy jsme museli dokonce vyjít z kasáren. Velitelé nás strašili také tím, že někde západní imperialisté zastřelili předsedu národního výboru, a že se máme připravit na boj. Byla to pitomost. V samopalech jsme stejně žádné náboje neměli. Nehledě k tomu že bychom se asi pravděpodobně postříleli mezi sebou. Poplachy byly hlavně z pátku na sobotu. Někdy byly v neděli odpoledne, kdy voják měl tak zvané osobní volno. To osobní volno spočívalo v plnění Odznaku zdatnosti Julia Fučíka nebo zapojení v pěveckém kroužku či čtení z Rudého práva. Do hodnocení osobního volna se také počítala četba knížek zaměřených na budování socialismu a komunismu. Knížky byly umístěny na politicko výchovné světlici - zkratkou na PVS. Psát domů nebo milenkám tím pádem bylo časově omezeno.

Denní zaměstnání - vynechávám rozcvičku a snídani - začalo pravidelně čtením denního tisku. Na učebně, kde se tato blbost odehrávala, bylo nutné zprvu určit velitele učebny. Tomu příslušelo denní zatopení v kamnech a podání hlášení veliteli. Hlavně aby v tomto podzimním čase nemrzli důstojníci - velitelé. Poručík Novák určil velitelem učebny již zmíněného Švenda snad proto, aby byla sranda. Ta také každý den byla. Vojín Švenda tuto funkci pochopil vážně a již brzo ráno bylo v učebně příjemně. Sedával u kamen a s příchodem velitele stál v pozoru a rukou u hlavy vítal příchozího. Místo hlášení se Švenda díval veliteli dlouze přímo do očí. Hlášení veliteli nikdy žádné nepodal. Nebylo v jeho silách, aby se pár slov naučil. Také se stalo, že milý Švenda u kamen usnul a ze židle spadl přímo pod nohy velitele. Ten s důrazem velitele pravil: „Vojíne Švendo, Vás to nebaví?“ „Ne“, odpověděl Švenda a díval se ven do zasněžené krajiny.

Celý měsíční výcvik bažantů spočíval především v tom, že jsme se učili různé obraty za pochodu a na místě. Zpestřením byl vždy běh a plížení v blátě a to prosím v dlouhém vojenském kabátě. To, že jsme byli celí od bláta, nikoho nezajímalo. Vyčistit bláto z kabátů/mantlů/ se prakticky nedalo. Na vojně ale platí, co je mokré, to je čisté. Tak jsme na sebe nalili vodu a s kartáčem v kapse trošku tomu blátu pomohli.

Pokud nebyl poplach z pátku na sobotu, připravili pro nás doktoři lahůdku. Začali nás očkovat proti všemu. Někteří vojáci to odnesli vysokými horečkami. Ty injekce do prsou nebylo nic příjemného a slabší povahy byli na zemi dřív, než je lapiduch stačil píchnout.

Když jsme byli na vojně již třetí týden, vzali nás poddůstojníci v neděli do posádkového domu armády na odpolední čaje. PDA byl blízko letiště. K tanci a poslechu tam vyhrávala vojenská hudba havlíčkobrodské posádky. Protože

jsme po dlouhé době mohli být trochu svobodní, věnovali jsme se pivu a kořalce. Dívky jsme nechávali našim velitelům, ať si užijí. Pro nás by bylo stejně zbytečné si s některou dívkou něco začít. Na rozkaz jsme stejně museli předčasně vytvořit útvar a odejít do našich kasáren. Ty tři kilometry k útvaru byly pro nás dost náročné. Stačí si jenom představit, jak asi může vypadat útvar opilých vojáků.

Také nás někdy vzali do kina na sovětský film. Jelikož jsme byli většinou utahaní z náročného výcviku, během krátké doby jsme usnuli. To že jsme smrděli naftalinem, odnesli hlavně civilní občané. Možná, že to byl jeden z důvodů, proč lidé v Havlíčkově Brodě na sovětské filmy nechodili.

Čas utíkal jako voda. Zvykli jsme si i na noční čepobití. To se o půl jedenácté hodině večer v plném oblečení chodilo po dvoře a zpívaly budovatelské písně. Byla to tak zvaná předspánková buzerace podle sovětského vzoru A1.1. Tuto buzeraci zavedl ministr obrany A. Čepička, aby se zalíbil J.V.Stalinovi. On měl za manželku dceru prezidenta Gottwalda. Měl také velké ambice stát se jeho nástupcem.

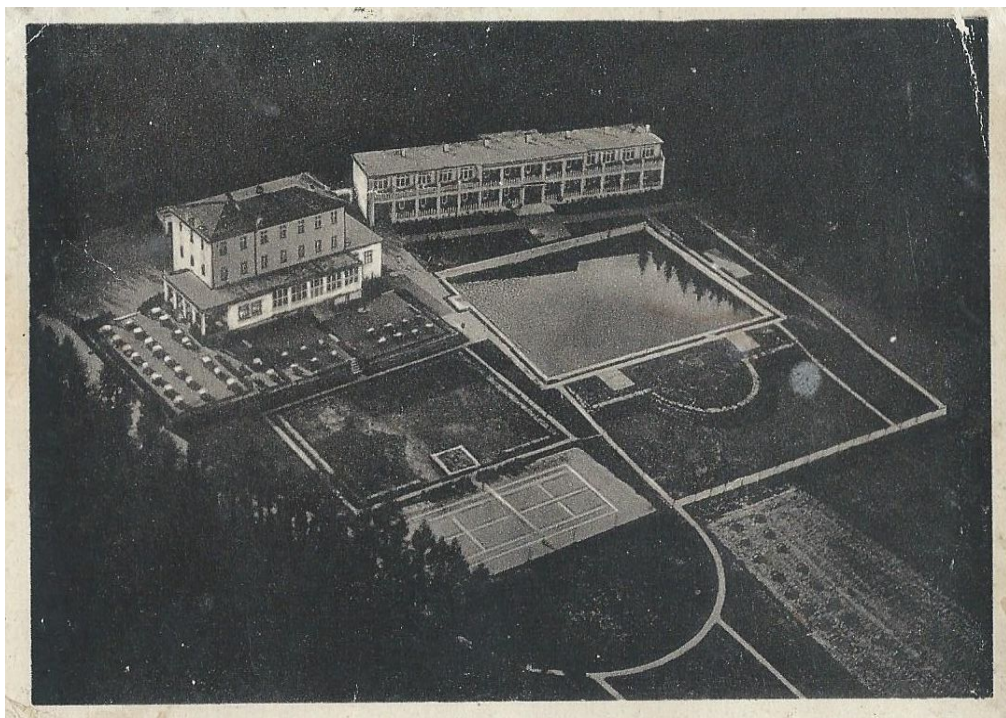
Po měsíci nám skončil tak zvaný přijímač. Začalo velké třídění nás bažantů do odborných sekcí. Někteří zůstali u 1.leteckého spojovacího pluku v Havlíčkově Brodě. Budoucí řidiči byli posláni do jiných kasáren a mě poslali do poddůstojnické školy 59. radiopraporu Ministerstva obrany Praha Petřín - výcviková základna Čeperka.

Unhošť, výcviková základna Čeperka

Protože jsem neměl po přísaze, jel se mnou na Čeperku četař Buchar, který tuto poddůstojnickou školu absolvoval. Byl to voják sloužící již třetím rokem. Gratuloval mně, že jsem se dostal na Čeperku. Nic lepšího prý mě nemohlo potkat. On mě zasvětil do všech tajů zmíněné posádky. Budu prý bydlet v bývalém lesním hotelu a po odborné stránce se seznámím se spojovacím zařízením německé výroby, které pracuje jako vzduchový kabel na decimetrových vlnách. Tato pojítka měli Němci nasazeny ve druhé světové válce. Jednalo se o tak zvané Michaly, které vlastnil také 1.LSP v Havlíčkově Brodě. Měl jsem tedy po absolvování poddůstojnické školy na Čeperce tato pojítka převzít jako velitel.

Bývalý lesní hotel Čeperka se nacházel asi 20 km od Prahy. Od města Unhoště nebyla vzdálenost delší než tři kilometry. Hotel zabrali komunisté po roce 1948 pro výcvikovou základnu vojáků 59. radiopraporu MNO se sídlem Praha - Petřín. Velitelem tohoto praporu byl plukovník Oskar Macek.

Velitelem výcvikové základny na Čeperce byl kapitán Dolenský a jeho zástupcem nadporučík Zínek. Do této velitelské skupiny patřil také politický pracovník tak zvaný politruk poručík Jelínek.

Původní lesní hotel Čeperka

Kolem lesního hotelu byl drátěný děravý plot v délce několika stovek metrů vedený převážně lesem asi proto, aby nemohli vojáci z kasáren svévolně opouštět ubytovací prostor. K hotelu patřil bazén a nádherný park plný různých květin. Kam ale šlápne bota vojáka, je vše krásné zničeno. Za krátkou dobu vše pěkné vzalo za své. Bylo zajímavé, že ještě v roce 1953 jezdili Pražáci do tohoto hotelu na kávu. Nemohli pochopit, že hotel obsadili vojáci. Bazén neměl vodu, když tak málo. Nebyly peníze na opravu. Záchody nefungovaly. Byly asi ucpané. Proto byly zřízeny latriny v lese, kam se chodilo jenom na velkou. Pokoje původně určené pro dva hosty se změnil pro čtyři vojáky a jednoho velitele. Na pokoji bylo umyvadlo a zrcadlo v původním provedení. Venku blízko plotu byla stáčírna přírodní vody Čeperka obohacená o bublinky.

Dřevěné podlahy, které se musely mýt denně vodou, zakrátko změnilly svou původní barvu a začaly hnít. Vysvětlím, jak se na vojně myje podlaha. Vezme se kbelík, nejlépe dva kbelíky vody a ty se vylejou na celou plochu podlahy. Gumovou stěrkou se voda shrne do jednoho místa. Ta se za pomoci hadru vysaje zpět do kbelíku. Nějakou záhadou se padesát procent této vylité vody ztratí. Když vojenské mozky přišly na to, že tato technologie je nevhodná, bylo nařízeno, že pokoje se musí jenom zametat. Protože na záchod bylo dost daleko, tak se večer chodilo čurat oknem. Převážně to odnesly jiřiny, které zdobily celý areál.

Několikrát byl vydán rozkaz „močení na jiřiny zákázání“. Nebylo to nic platné. Jiřiny zakrátko zmizely nebo se nacházely v jiné podobě. Tak to dopadlo i s jinými okrasnými květinami.

Na Čeperku z různých koutů republiky (to je i ze Slovenska) dorazili ještě další modře uniformovaní vojáci jako já. Antonín Komzák přijel odněkud ze Slovenska. My jsme měli samopaly vzor 29 ráže 9 mm. On si přivezl krásnou dlouhou pušku. Musím se zmínit o jeho dobrodružné cestě k útvaru. Přijel sám vlakem, a protože z nádraží Unhošť je do posádky daleko, tak nechal kufr i s puškou v úschovně na nádraží. Pepa Zima přijel také odněkud ze Slovenska. Ten byl zase vyzbrojen samopalem, který měl pažbu dřevěnou nesklopnou. Milan Veškrna, Pepík Veselý, Milan Roztočil a já jsme vlastnili samopaly devítky. Ty se zase neshodovaly se samopaly, které vlastnili vojáci 59tého radiopraporu u nichž byla ráže 7,65. Takže jsme nebyli bojeschopní, což nám nějak nevadilo. Protože jsme byli modří u zelených, nevěděli důstojníci, kam nás mají v útvaru umístit. V prvních řadách jsme vypadali jako elitní vojáci - to jsme nebyli. Někde vzadu kde na nás nebylo tak vidět, jsme se sami cítili nejlépe, a tak pokud to šlo, hnali jsme se vždy na konec útvaru.

Protože jsme byli modří, umístili nás do jedné světnice a přidělili nám četaře Brojera -původem Slovák jako velitele. Ten z nás chtěl udělat leteckou izbu, protože i on vlastnil modrou uniformu. Nějak se mu to nevedlo. Vysloužil si od nás přezdívkou v podání jednotky blbosti 1 brojer. Každý večer mu měl před 23. hodinou podávat Milan Veškrna hlášení. Ten na něj, lidově řečeno, krásně kašlal. Když přišel četař na izbu, tak Milan dělal, že už spí. Denně mu za to vyhrožoval, že ho nechá zavřít. Přemýšleli jsme o tom, jak se mu pomstít. Jednou jsme se podívali, jaké asi poklady tam v kufru má. S hrůzou jsme zjistili, že ešus má ještě od guláše celý plesnivý a o ponožkách nemohla být ani řeč. Jeho prádlo bylo tak na spálení. Jednoho dne jsme vše vyložili na jeho postel. Spojili jsme se s velitelem čtyř poručíkem Hrazdírou a od té doby jsme měli od jeho buzerace pokoj a mohli jsme si dělat, co jsme

uznali za vhodné. Dokonce jsme nechodili ani na brigády. Četař Brojer nemohl pochopit, že mezi ním a posádkou je taková propast. Jeho neměli rádi ani důstojníci.

Musím se zmínit o poručíku Hrazdírovi jako o výborném veliteli. Pokud nás měl na výcvik, nemuseli jsem zpívat žádné budovatelské písničky. Jak krásně zněla do pochodu píseň Holčičko má milá, než půjdeš spát - proti Zpívej Ostravo sláva. Měli jsme ho také na tělocvik, a tak se zmíním o jedné příhodě. Cvičili jsme venku na bradlech o nestejně výšce žerdí. Voják Hess původem z Prahy, který byl trochu nazrzlý a postavou nevoják, měl udělat předepsaný cvik. Varoval poručíka Hrazdíru, aby ho na bradla neposílal, že určitě spadne a že si něco udělá. Poručík Hrazdira trval na splnění rozkazu. Tak se stalo. Vojín Hess vylezl za pomoci přihlížejících vojáků na nejvyšší žerď a poté, když byl uvolněn, spadl o žerď níž. Ta pod ním praskla. Hessovi se nic nestalo, i přirození měl v pořádku. Pro poručíka Hrazdíru to byla mimořádná událost. Od té doby jsme už na bradla nikdy nelezli.

Každý kdo byl na vojně ví, co je to opičí dráha. Na té se velitelé na vojácích vždy vyřádili. Tak to bylo i na Čeperce. Jednoho krásného dne jsme museli všichni do jednoho tuto dráhu absolvovat. Snad to byla součást bodového hodnocení útvaru. Na první překážku se běží s rozběhem. Poté se musí vyskočit a zachytit kraje prkna ve výši dvou metrů, přehodit nohu přes okraj a tím se přetočit na druhou stranu stěny. To polovina vojáků nebyla schopna nikdy udělat.

Jiného názoru byl poručík Jelínek. Privil: „Soudruzi vojáci, dívejte se, jak správně se přes překážku dostanete“. Vzal to s rozběhem. Vyskočil, ale zapomněl se zachytit o vrchní hranu prkna a spadl přímo na záda. Vyzabil si dech, ale bohužel mu nikdo nemohl pomoci. Všichni se smáli, zatím co on se zmítal v křeči na zemi. Trvalo poměrně dlouho než někdo přinesl nosítka. Se slovy: „To je pěkněj vůl“ byl odnášen na ošetřovnu.

Do Vánoc jsme stihli přísahu a po té jsme si již mohli požádat o vycházku. První vycházka pro nás nedopadla dobře. Cesta vedla do restauračních zařízení v okolí, kde za pomoci různých nápojů jsme se dostávali do nálady. Však jsme si to po tak dlouhém půstu zasloužili.

Vojenská přísaha vojáků československé armády z roku 1951

"Já, občan lidově demokratické republiky Československé, slavnostně přísahám, že budu čestným, statečným, ukázněným a bdělým vojákem, že budu přísně zachovávat vojenské a státní tajemství a bez odmluv plnit všechny vojenské řády a rozkazy velitelů a představených.

Přísahám, že se budu svědomitě učit vojenskému umění, všemožně chránit majetek armády a lidu, a že budu do posledního dechu oddán svému lidu, své lidově demokratické vlasti, presidentu a vládě Československé republiky.

Jsem připraven na rozkaz presidenta a vlády republiky Československé kdykoli bránit svou vlast - lidově demokratickou Československou republiku, a jako voják přísahám, že ji budu bránit mužně a udatně, důstojně a čestně, a že nebudu váhat nasadit i svůj život k dosažení úplného vítězství nad nepřítelem.

A poruším-li tuto slavnostní přísahu, nechť mne stihne přísný trest lidově demokratického zákona, obecná nenávist a opovržení pracujícího lidu.

Tak přísahám!"

Celý text přísahy

Než jsme mohli odejít na druhou vycházku, nechal nás poručík Jelínek nastoupit na chodbu. Udělal nám přednášku o tom, jak voják československé armády se má chovat na vycházce. Někteří, aby lépe porozuměli jeho dlouhé přednášce, si vyndali z nudy v zadních řadách přirození. Slovy „Soudruzi, vycházka je za odměnu, což neznamená, že se zase ožerete jako posledně“. Pár vojáků jej oslovilo, že si moc nevěří a že by byli rádi, kdyby šel na vycházku s nimi, aby nedej Bože, se zase neožrali jako posledně. Jak to celé dopadlo, bylo znát o půlnoci. Kluci táhli za opasek úplně ožralého poručíka Jelínka přes bránu. Službu konající dozorčí musel vyhlásit poplach, aby se na to ožralé prase mohli podívat všichni, co byli u roty. Od té doby byl poručík Jelínek dobrý kamarád. Už nám nikdy žádnou přednášku nedělal. Pokud jsme se s ním sešli na zábavě, rád nám poroučel jeho oblíbený rum. Dopadl ale špatně. Při opilosti si vymohl v trafice cigarety pomocí pistole a byl od naší posádky přeložen.

Než ale odešel od posádky, zasloužil se na příkaz Prahy o likvidaci busty pana prezidenta Masaryka v parku města Unhoště. Místní konšelé neměli odvahu tuto sochu odstranit, a tak komunistická strana pověřila k tomuto aktu vojáky z Čeperky. Byl jsem také vybrán. Vzpomínám, jak jsme si sedli do otevřeného německého nákladáku a se samopaly na prsou jeli do města. Obsadili jsme všechny vchody do parku. Lidi na nás plivali a vyhrožovali nám, že nám rozbijí hubu. Bylo nám sice trapně, ale co může voják dělat, když to má rozkazem. Myslím, že občané Unhoště se nás báli, i když jsme je ujišťovali, že žádné náboje v samopalech nemáme. Technikou ze Státní traktorové stanice v Unhošti bustu z podstavce sundali. Poručík Jelínek si bustě stoupnul na hlavu a nechal se vyfotit. Je možné, že v civilu byl myslivcem a že si myslel, že ulovil nějaké zvíře. Poté nastal otřesný okamžik. Soudruzi autogenem uřízli bustě hlavu. Hlava byla odvezena na posádku, aby ji někdo nemohl ukrást. Vojákům se v té době věřilo víc než soudruhům z obce. Tělo bylo pravděpodobně uloženo na radnici. Od té doby místní obyvatelé Unhoště u prázdného podstavce smekali přikrývkou z hlavy.

O tomto činu je v Unhošťské kronice na stranách 515 a 516 rok 1953 napsáno:

13.března přednášel v kině Fr.Musil z kanceláře přes.republ.na námět „Masaryk ve světle histor.dokumentů“. 250 návštěvníků přivítal Lad.Domerský. Řečník citoval dokumenty tajného archivu přes.kanceláře. Podle nich Masaryk financoval atentátníka Savinkova, který organisoval atentát na Lenina. Vyšlo najevo, že byl v úzkém styku s gener.řed. Živnobanky Preisem, od něhož přijímal dary. Podle sdělení Jindr. Černého, který byl na této schůzi, ozvaly se na základě těchto odhalení už zde hlasy, aby zdejší pomník T.G.M. byl odstraněn. To se stalo 17.dubna. Odklizení provedli vojáci z místní posádky.

Později se ukázalo, že tomu měla předcházet širší vysvětlovací kampaň, která by přesvědčila občany o oprávněnosti tohoto činu, protože mnohý z nich s tím nesouhlasil, také z toho důvodu, že to bylo umělecké dílo.

Na Čeperce byla celkem dobrá vojna. Rána začínala nástupem před budovou. Při prohlídce hřebenů se vždy ukazoval ten čistý. Poté následovala prohlídka cvoků v botách a rozchod do zaměstnání. Bohužel cvoky vojákům vždy nějaké v botách chyběly. Cvoky byly nedostatkovým zbožím, a tak se do bot těžko mohly doplňovat. Někdo je asi zapomněl naplánovat. Jednoho rána došlo k obratu. Cvoky byly konečně dovezeny. Velitelským rozkazem si do druhého dne měl každý voják cvoky natlouci. Jenže cvoky zase nebyly. Někdo je ukradl. Co vím, tak je kluci zakopali a je možné, že jednou budou slavnostně

nalezeny. Když se o tom kapitán Dolenský dozvěděl, tak se z těch cvoků musel určitě zcvoknout.

V teple a v pohodě na učebnách do nás soudruzi důstojníci tloukli základy elektrotechniky, topografie a hlavně výuku systému německých decimetrových stanic. Těmto stanicím málo kdo z důstojníků rozuměl, a tak se výuky musel někdy zhostit vojín Volšinský. V civilu inženýr, který snad rozuměl všemu. Byl celý potetovaný, proto se nemusel na rozcvičce svlékat. Vzhledem k jeho malé výšce vypadal jako švec. Když měl někdo potíže s botami, tak ho kluci posílali z legrace za Volšinským. On to těžko někdy vydýchal. Moc srandě nerozuměl. Prý ho za mlada používali v cirkuse. Musel mít v Brně výborné zázemí, protože dostával balíčky s dobrým obsahem. Aby se Volša, jak jsme mu s oblibou říkali, nepřejídal, tak jsme mu od těch dobrot občas pomáhali.

Dost často se také stávalo, že při příchodu manželky nadporučíka Zinka nastal poplach v řadách obyčejných vojáků. Ty hodně nadržení utíkali do světnic a za oknem si honili přirození. V té době bylo vojákům úplně jedno, jestli byla hezká nebo ošklivá. Jestli věděla k čemu vojáky provokuje, nevím. My vojáci jsme to hodnotili z její strany jako provokaci.

Posádka na Čeperce měla patronát nad Jednotným zemědělským družstvem /JZD/ v Unhošti. V té době se na vesnicích tato družstva buď dobrovolně nebo nuceně zakládala. Málo které družstvo prosperovalo, a tak bylo nutné občas družstevníkům pomáhat. Chodili jsme krmit dobytek, uklízet ve stájích a vykonávat jiné práce. Vzpomínám, že jsem se také na takovou brigádu dostal. Pracovali jsme ve stáji u krav. Krávy byly natolik podvyživené, že převážně ležely. Nebylo možné ani kopanci je přinutit, aby vstaly. Podle místních družstevníků dojily asi tak čtyři litry mléka denně. To naše kozy, co jsme měli doma, nadojily mnohem víc. Taky jsme jednou chodili po poli a sbírali mandelinku bramborovou. Tu prý na nás naházeli západní imperialisté, aby se nám nedařilo budovat socialismus. Komunisté ty svoje neúspěchy museli na něco svést. Taky jsme sbírali letáky, které vypadaly jako papírové koruny. Ty k nám v balonech skutečně tzv. imperialisté posílali. Ta koruna z jedné strany vypadala jako platná naše koruna, zatím co z druhé strany byla potištěna protisocialistickými hesly.

Někdy se na učebnu přiřítíl velitel 59. radiopraporu MO Oskar Macek a jeho jezevčík, kterého mu později vojáci přejeli při nakládání vojenské techniky na vagóny. Víím, že toho šoféra chtěl zastřelit. Na učebně byla s plukovníkem sranda. Vyvolával přednášejícího i přítomné vojáky, a když mu někdo správně odpověděl, tak křičel: „Bon, bon, bon.“ Asi to byla pochvala

v angličtině. On měl mimo jiné také svou vojenskou kapelu, která mu o dovolené na jeho chatě vyhrávala oblíbené šlágry. Nejhorší bylo, když na posádku přijel brzo ráno.

Jeho první cesta vedla do kuchyně. On snad musel vědět, že budou špekáčky, které miloval. Se slovy: „Tomu, šlejškové, říkáte špekáčky?“ On každému říkal šlejšku. „To jsou malí kryplici“ a sežral jich tak nejmíň patnáct. Tím pádem byla celá směna v kuchyni bez snídaně. Příděl byl jeden špekáček na jednoho vojáka. Vojna na Čeperce byla zajímavá také tím, že odpolední nucený odpočinek byl až po zaměstnání, což bylo kolem 16té hodiny. Všude jinde na vojně byl odpočinek po obědě. Důstojníci totiž odjížděli vojenským autobusem do Prahy a na posádce zbyl jen službu konající velitel dozorcí vojskového tělesa, vojáci sloužící druhým rokem a my bažanti. Tím pádem byl u posádky klid. Přes zimu byla celkem nuda. Celé dny jsme trávili na učebně. Na jaře a později v létě bylo na Čeperce krásně. Pokud to šlo a bylo hezky, utekli jsme na koupaliště na Dědkaz. Kolem bylo hodně chat bohatých Kladeňáků a tím i paniček a dcerušek. Něco určitě by o tom věděl Milan, který jednou při útěku z chaty si pochroumal nohu. Po něm holky šly. Měl krásně kudrnaté vlasy, i když mu často vypadávaly. Byl to fešák. Každou neděli byla k snídani vánočka a kakao. K obědu nudlová polévka a klasický řízek s bramborem. Za příznivých okolností jsme chodili pomáhat do kuchyně tlouci řízky, abychom co možná nejdříve vypadli a užili si delšího odpoledního volna.

Milan na chatě - květen 1955

Jednoho všedního dne nás vzal četař Klement do kina do Unhoště. Chtěl se vytáhnout před unhošťskými děvčaty a my mu to měli umožnit. V civilu to byl řezník nevelkého vzrůstu a rád si hrál na velitele v domnění, že nějakou tu ženskou duši snadněji uloví. Po kině nás seřadil do útvaru a přes město nás nutil zpívat. Každý zpíval něco jiného a každý šel jinou nohou. Radost z toho měli přihlížející holky. Jen četař Klement - ne! Večer po večeri zavelel nástup a se slovy: „Tak vy nebudete soudruha četaře poslouchat - ano, nebo ne?“ nás vyhnal na pole. Tam jsme tu vzpouru odnesli plazením v oranici. Nám to tak nevadilo. Hlavně že jsme mu udělali pěknou kšandu u místních holek. On si to zasloužil. Byl o rok dřív na vojně a myslel si, že jako bažanti ho musíme poslouchat. Takových podobných volů, co dostali hodnost, bylo na vojně poměrně dost - hlavně těch ze Slovenska. My modří jsme si řekli, že až jednou dostaneme šarži, tak žádného bažanta buzerovat nebudeme. To jsme také dodrželi. Jenom si pamatuji, že bažanti si stěžovali zase na nás, že jim neodpovídáme vojensky na pozdrav.

K tomu četaři Klementovi se váže ještě jedna zajímavá příhoda. Byli jsme na učebně na hodině elektrotechniky. Přednášející důstojník musel odejít a milý četař Klement převzal jeho povinnosti. V učebně seděli převážně vojáci buď s titulem Ing. nebo měli k tomuto oboru velmi blízko. Toho řeznického vola nenapadlo nic jiného, než že bude zkoušet. Tak si vybral Ing. Roztočila, absolventa elektrotechnické fakulty, aby mu pověděl Ohmův zákon. Rost'a patřil mezi pomalejší vojáky, i když v civilu hrál dobře jak košíkovou tak i volejbal. Protože vstával pomalu, což se četaři nelíbilo, musel tento úkon opakovat několikrát. Chvilku na sebe koukali. Rost'ovi bylo trapné, aby se nechal zkoušet od řezníka, proto mu nic neřekl. Za to mu řekl milý četař: „Soudruhu vojíne, nepočítejte s tím, že dostanete na neděli propustku. Budete se pěkně učit a já si vás v pondělí osobně přezkouším.“

Nesmím zapomenout na profesora češtiny vojína Plavku a jeho kamaráda inženýra Veselého v civilu stavaře. Byli to výborní kluci v zelené uniformě. Oni se měli tak rádi, že když na profesora přišlo nadýmání, volal na Veselého. Pan profesor si lehl na záda a Veselý mu strčil do řitě nos a s velkou rozkoší nasával jeho vůně. Určitě se najdou tací, kteří si myslí, že to není možné. Ale na vojně je možné všechno i to, že se zapalovaly prdy. Je to trochu úchylka. Na vojně je skoro všechno úchylka - tak co.

K vojínu Veselému se váže jedna trapná událost. Byl ženatý, a tak jednou zatoužil po své ženě. Napsal manželce, aby ho navštívila. V unhošťském hotelu zajistil pro ni přespání ze soboty na neděli a požádal o propustku. Samozřejmě že takové setkání s manželkou po dlouhé době bylo

jistě krásným zpestřením vojny. Uplynulo několik dní a milý inženýr musel navštívit posádkového doktora. Dostal fileky. Těžko to vydýchal. Myslel si, že je dostal od manželky, která mu je určitě nevěrná. Jenže přišel také dopis od manželky, která mu napsala, že si to nikdy nemyslela, že může od něj onemocnět, když je na vojně. Ona dostala také stejnou pohlavní nemoc. Bylo zjištěno, že se oba nakazili v unhošťském hotelu. Dlouho ale trvalo, než se tato trapná záležitost podařila oběma partnerům vzájemně vysvětlit. Málem jejich manželství skončilo rozvodem.

Už nevím, koho to napadlo. Někdo z velitelů chtěl vědět, co se vojákům líbí a nelíbí u útvaru a za tím účelem nechal zhotovit nástěnku. Tak jsem se toho projektu také zúčastnil. To jsem ale neměl. Napsal jsem na nástěnku, že se nám nelíbí, že slečna v ARMĚ prodává zezadu důstojníkům, aby nemuseli čekat ve frontě u okénka jako my obyčejní vojáci.

Důstojník z pražského velitelství zřejmě tuto dívku miloval. To jsem já nemohl vědět. Nenapadlo ho nic jiného než mě ubohého vojáčka šikanovat, všude kde mě viděl. Byl jsem vždycky špatně ustrojený. On si to slůvko, že prodává ze zadu vyložil, že dává ze zadu. Vycházel zřejmě ze svých pocitů a já to odnesl. Před tím volel mě zachránil předseda strany komunistů. Byl to výborný poddůstojník v hodnosti četaře absolventa. On byl dokonce rád, že jsem to tak napsal. Nebýt jeho, tak jsem šel určitě do lochu. Také mě od toho pražského důstojníka později zachránil odchod k mateřské posádce do Havlíčkova Brodu. Tam už jeho vojenská pravomoc nezasahovala. O předsedovi strany, četaři absolventovi, se zmíním ještě později v návaznosti na závěrečné poddůstojnické zkoušky, které jsme na Čeperce na konci školy absolvovali.

Jedeme do Krkonoš reprezentovat posádku

My, co jsme byli v modrých uniformách, jsme museli být na Čeperce oblíbeni. Jak jinak si vysvětlit, že čtyři z pěti jsme byli vybráni reprezentovat posádku na zimních hrách v Rokytnici nad Jizerou.

Dne 10. února 1953 jsme ve složení vojáků Milan Veškrna, Tonda Komzák, Pepa Zima a já za modré a svobodník Ditrich za zelené, odjeli do hor. Pro mě to byl vlastně svátek. Po dlouhé době jsem jel do rodného kraje. Tam žili moji rodiče a konečně budu mít možnost se setkat s mou milou Olgou z Peřimova.

Když jsme dojeli do Rokytnice, zjistili jsme, že jsme přijeli na závody o dva dny dříve. Hlavně že jsme nepřijeli pozdě. Ubytovali nás v restauraci U

Kučerů. Na pokoji byly piliňáky. O půlnoci bylo velké teplo - k ránu zase velká zima. Nejhuř na tom byl Tonda Komzák, zvaný Anton Špinka. On spal sám v rohovém pokoji, kde nebylo žádné topení. Přes den jsme hráli biliár. Ven se nám nikomu nechtělo a trénovat už vůbec ne. Podle toho také dopadl závod hlídek. Myslím, že kluci skončili poslední. Já jsem byl nominován pro sjezd. Vytáhl jsem si startovní číslo 13. Pro mě to bylo číslo šťastné, neboť jsem dojel jako třetí a z naší oblasti jako první. To mně vyneslo nominaci na celostátní armádní spartakiádu do Tater.

Závod ve sjezdu se jel poslední den a já měl tedy celý týden pro sebe. Bez dovolenky jsem vzal lyže a jel jsem navečer z Hoření Rokytnice až do Dolní Sytové na lyžích. Abych nejel sám, tak se ke mně přidal svobodník Ditrich. Tenkrát to šlo. Bylo hodně sněhu, silničáři málo pluhovali a také se nesolilo. Tak jsem se prvně co by voják dostal domů k rodičům. Samozřejmě že jsem na své cestě nezapomněl na svou milovanou Olgu. Tenkrát nebyly mobily, a tak snad i pro ni to bylo určitě milé překvapení.

Použiji záznam Milana Veškrny, tak jak viděl naši účast na hrách on:

Jedeme reprezentovat do krkonošských hor náš útvar. Bylo to 10. února 1953. Vyjeli jsme vlakem ve 3 hodiny ráno z Prahy. V kupé s námi jely dvě dívky. Frantík Ditrich, starý svůdce, začal hned tu jednu studentku obtěžovat. Nakonec obdržel od ní na památku fotku a vzpomínku na tunely. Když jsme konečně dojeli na místo do hor, zjistili jsme, že jsme přijeli o dva dny dříve. Ubytovali nás v restauraci U Kučerů. V šest hodin ráno nás přišel vzbudit vojenský instruktor. Po jeho slovech jsme si ještě hodinku schrupli. Potom jsme si dali teplou snídani a nevěda co dál, zahráli jsme si biliár. Po osmé hodině jsme vzali lyže a jeli si zalyžovat. Každý den jsme udělali pár kilometrů, abychom si upevnili fyzičku. Od Pardubičáků jsme získali rádio. Mixoval jsem rádio vleže tak dlouho, až u rádia značky Tesla Talisman začal klouzat pohon. V poledne jsem chtěl jít do města si koupit nějakou zázračnou vodu proti vypadávání vlasů. Ovšem moje šaty modré jsem neměl, protože si je vypůjčil Frantík. Byl jsem tedy nucen vzít si jeho zelené. Byl jsem tedy pololetec a polozelenáč: košili modrou, kravatu černou, sako zelené, kalhoty zelené a spinky modré, k tomu čepici lodičku, modrou. Uznal jsem, že to vše dohromady moc dráždí oči, a tak jsem šel raději bez čepice. Už jsem měl dost toho ležení v peřinách.

Dne 14. února odjel Vlád'a s Frantou domů bez dovolenky. Vlád'a to měl domů asi 20 km. Bylo to nutné, neboť jsme měli dohromady jen dva páry hůlek na šest párů lyží. Vlád'a je sháněl u rodičů, až uvízl u své nastávající.

Úmysl měl dobrý, ale potom přišla půlnoc a on určitě zapomněl na vojnu. Přijeli ráno oba dva. Poručík trošku nadával, že je to nerozvážnost zůstat v noci v horách. Ovšem oni byli v bezpečí v dolině u kamen.

Dny ubíhaly hlavně u biliáru, až nadešel den závodu ve sjezdu. Bylo to v úterý. Ditrich byl diskvalifikován pro vynechání branky a Vlád'a Václavík s číslem 13 skončil na třetím místě. Byli tam i mistři z minulých ročníků - mistři armádních sportovních her. Většina se jich vyválela na mostě pod kopcem, protože tam byla mlha a nebylo nic vidět. Zem byla umrzlá a už před závodem na Vlád'u kluci pokřikovali, ať to raději sejde, že by s třináctkou na zádech ten závod nejeli. Před bubnem to dělalo kolem 85 km za hodinu a to už v té mlze nebylo vidět na oči. Loňský mistr skončil v potoku. Tolik záznam od Milana Veškrny.

Dne 17. února jsme obdrželi rozkaz vrátit se zpět na Čeperku. Jeli jsme vlakem a ve Staré Pace na nádraží šel Tonda Komzák koupit špekáčky. Než je obstaral, tak se rychlík rozjel. Bylo jen vidět, jak za posledním vagónem mizí Tonda i špekáčky. Tak jsme byli bez Tondy a bez špekáčků. Z hladu Milan vytáhl foukací harmoniku a tiše hrál jeho oblíbenou píseň Klobouk ve křoví, aby nevzbudil malé děti. My jsme jeli v kupé pro matky s dětmi, protože jinde nebylo místo.

Na Čeperce byla velká sláva, jako kdybych ten závod ve sjezdu vyhrál. Tím třetím místem jsem se kvalifikoval do celoarmádních her do Tater. Asi to moje umístění bylo vyznamenání pro celou posádku na Čeperce a také celého 59. radiopraporu ministerstva obrany. Abych se dobře připravil na závody do Tater, odjel jsem na týdenní soustředění do Pardubické chaty na Černé hoře. Po týdnu krásných chvil na horách jsme obdrželi smutnou zprávu, že nás navždy opustil milovaný Stalin a později Gottwald. Armádní hry v Tatrách byly proto zrušeny a nastal tak několikadenní celostátní smutek. U armády byla zvýšená pohotovost a tím zrušeny všechny dovolenky a jiné výhody. Na den pohřbu Klementa Gottwalda nás vojáky odvezli do Prahy, abychom tu velkolepou podívanou viděli na vlastní oči.

Ještě na Čeperce

Život na Čeperce pomalu a jistě přecházel do období jara. Tam nás zastihla měnová reforma. Zase byla zvýšená pohotovost - nesmělo se ani na vycházky. Byl zrušen přidělový lístkový systém. Někdo z vojáků při výměně peněz prodělal. Já, protože jsem žádné peníze neměl dokonce ani na výměnu,

jsem z toho vyšel bez úhony. Mně dal na výměnu peníze Pepa Veselý. Ten měl peněz dost. Těsně před měnou prodal motorku Pepovi Zimovi. Peníze se mu proměnily kurzem 1 : 50 - to bolelo!

Na jaře jsme absolvovali celou řadu cvičení. Snad největší bylo vševojskové, které skončilo někde u Českých Budějovic. To jsme s tou naší decimetrovou stanicí uháněli po různých kopcích. Skoro každý den jsme se museli přestěhovat na jiný kopec, takže nás tři dny kuchyň vůbec nenašla. Hladoví, nevyspalí a tím pádem také dost nasraní jsme dojeli až k Českým Budějovicím. Voják jak je hladový, tak není bojeschopný. Na kopci kolem nás bylo shromáždění vysokých důstojníků. Byla tam také velká maringotka připravená pro velící štáb a hlavně pro ministra národní obrany A. Čepičku. Tam se hodnotil výsledek celého cvičení. Protože jsme měli hlad, tak jsme s poslední kůrkou chleba vylezli před auto, sedli si na zem a dělali, že umíráme. Kurvy důstojnický kolem nás žrali šunčičku a jiné dobrůtky a než by nám dali, tak se raději otočili k nám zády, aby na nás nemuseli koukat. Možná že jim žrádlo viselo v krku, neboť celí ustrašení čekali na příjezd ministra. Protože poprchávalo, tak nám dva vlezli do auta a hledali na mapě, kde vlastně mají vojsko a co budou říkat ministroví. Bylo na nich vidět, že o svých bojových pozicích nevěděli absolutně nic. Se slovy: „Ono to nějak dopadne“, opustili naše prostory a očekávali příjezd Čepičky. S údivem jsme koukali, jak všichni důstojníci kolem nás stojí v pozoru. A to byl Čepička ještě kilometry vzdálen od nás. Nám poručili, abychom někam zmizeli. Tu radost jsme jim neudělali a zůstali jsme sedět na svých pozicích na zemi, aby Čepička viděl jak vypadá hladový voják. Při závěrečném hodnocení prý Čepička jednoho generála zbavil hodnosti a ostatní se asi ještě dlouho potom trásli strachy. Tam na kopci jsem poprvé viděl armádního generála Alexeje Čepičku. Vypadal jak ze žurnálu. Krásná uniforma se snoubila s jeho namalovanými tvářemi. Zkrátka byla radost na něj pohledět. Možná že leccaká kurva by mu mohla závidět. Důstojníci říkali, že se rád líčí. Mně trochu připadal jako mladá - stará kurva.

Když se dozvěděl šofér od osobní Tatry, že jsme tři dny nejedli, naložil našeho četaře do auta a odjel s ním do polní kuchyně. Uprostřed lesa bylo několik stolů připraveno pro důstojníky s bohatým výběrem studené kuchyně. Velitel polní kuchyně byl našťavaný a se slovy: „Vezmi si třeba všechno ze stolů, já se na ně můžu vysrat.“ Četař sebral papírový pytel a co mohl, tak do něj nasypal. Se šoférem Tatry přivezl četař ještě konev čaje a na kopci konečně zavládla pohoda. Šunčička, sýry, vajíčka a jiné dobroty nejenom pohladili duše vojáků, ale také jejich prázdná břicha.

Z každého cvičení jsme se rádi vraceli na posádku. Tam jsme měli svoje postýlky a svou zašívárnu. Už jsme si někdy připadali jako staří mazáci. Taky jsme věděli kam jít nebo nejít. Buzerace pomalu dohasínala a vojna se nám pomalu ale jistě také krátila. Ještě jsme sice nemohli zpívat za páár, ale nějakou část vojny jsme měli přece jenom už za sebou. Kapitán Dolenský byl velkým příznivcem volejbalu, a tak se každou chvíli hrálo nějaké utkání. Ti, co nehráli, museli fandit. Ve chvílích volna jsme se procházeli po zahradě plné různých kytiček a všelijakých okrasných stromů. Před hlavní budovou byl poloprázdný bazén a několik hektarů lesa. Bylo znát, že jsme v bývalém lesním hotelu. Na okraji drátěného plotu byl domeček a v tom domečku byla mladá děvčata, co stáčela do lahví zdravotní vodu Čeperka. Děvčata nám někdy tuto perlivou vodu dávala přes plot, i když říkávala, že všude u nás tato voda také teče. Jenže ta co tekla u posádky v domě byla bez bublinek.

V té době jsem měl ještě velkou lásku Olinku z Peřimova a nic nenasevďčovalo, že bychom se měli rozejít. Občas za mnou přijely holky z Prahy. Hlavně Milena v doprovodu Maxe. Možná, že si myslela, že má ještě nějakou naději. Dny na Čeperce byly docela příjemné. Hlavně když jsme odjížděli na krátké cvičení někam po vlastech českých na dva až tři dny. V sobotu a v neděli bývalo volno.

Všechno jednou končí, tak i pobyt na Čeperce. Začaly přípravy na závěrečné poddůstojnické zkoušky. My v modrých uniformách jsme věděli, že se budeme loučit s Čeperkou a odjedeme ke svým mateřským posádkám. Trošku nám to bylo líto. Když se někam vracíte, nikdy nevíte, co vás nového tam čeká. Aby poddůstojnické zkoušky dopadly úspěšně, dostali jsme od velitele tři týdny volna. Nechodili jsme do žádných služeb. Měli jsme jenom za úkol dobře se připravit na závěrečné zkoušky. Když nás velitelé seznámili s průběhem zkoušek, polil nás studený pot. Samozřejmě že jsme se neučili a v hlavách nám zůstalo jenom to, co jsme si pamatovali z přednášek. Cítil jsem v sobě velký průšvih. Přece to musíme nějak udělat, abychom vyšli ze školy jako poddůstojníci. Věděli jsme, že pokud zkoušky neuděláme, nebude nám tato škola uznána a stanou se z nás jenom obyčejní vojáci. Zašel jsem za četařem, předsedou KSČ, abychom se dohodli na průběhu zkoušek. On sám měl zájem, aby vše proběhlo co nejlépe. Vždyť i oni byli hodnoceni podle toho, jak nás připravili. Protože mně věřil, dohodli jsme malý podvod. Naučili jsme se perfektně některé otázky a ať vytáhneme z pytlíku jakoukoliv otázku, vždy budeme hlásit tu naučenou. On měl za úkol tuto otázku potvrdit.

Ve velké zasedací místnosti kde zkoušky probíhaly, vlály vlajky Československé republiky a Sovětského svazu. Za velkým stolem pokrytým bílým ubrusem seděli zástupci dělnické třídy, předseda JZD, předseda MNV města Unhoště a také generalita z Petřína včetně plukovníka Oskara Macka - velitele 59. radiopraporu MNO. Průběh zkoušky byl následující: nahlásit jméno, sáhnout do pytlíku s otázkami a nahlásit číslo otázky. Po té si sednout na potítko, připravit se a na vyzvání zodpovídat otázku. Byla jenom velká klika, že na poslední chvíli nevyměnili četaře absolventa za někoho jiného. Jak bylo dohodnuto, tak se stalo. Naučené otázky lahodily sluchu plukovníka. Ten občas zakřičel: „Bon, bon, bon.“ Tak jsme úspěšně absolvovali poddůstojnickou školu a mohli jsme se těšit na povýšení. Na Čeperce nás však povýšit nemohli. Povýšit nás modré mohli jenom u mateřských posádek. Byla to škoda, protože povýšení znamenalo také opuštění ubytovacího prostoru na delší dobu. Většinou se jednalo o dva až tři dny podle vzdálenosti.

Pobyt na Čeperce ukončím smutnou událostí. Voják sloužící druhým rokem, na kterého doma čekala nemocná maminka, jel ještě s kamarádem opilý z Kyšic k posádce na kole. Bohužel nedojel. Spadl do příkopu a udusil se zvratky. Kamarád, který byl také opilý, si nevšiml, že přijel do kasáren sám. Až ráno našel již mrtvého vojáka šofér od linkového autobusu, když jel ranní trasu. Byla to smutná událost pro celou posádku. Jak asi těžce to nesla jeho nemocná maminka, neumím si dost dobře představit.

Nastal den odjezdu do svých mateřských posádek a přišly tak poslední stisky rukou s kamarády. Já se vracel do Havlíčkova Brodu. Pochopitelně že jsem se nejdříve zastavil v Praze v Tesle Hloubětín u děvčat na tajném oddělení. Všichni se těšili, že mám skoro rok vojny za sebou a že brzo opět posílím jejich řady. Nejvíce se těšila Milena a pak vedoucí oddělení Jirka Ptáčník. Radostné setkání trvalo až do rána. Ani se mně do Havlíčkova Brodu nechtělo. Dřevěný kufr jsem měl v úschovně na nádraží, ale bez samopalů. Ten jsem měl schovaný pod kabátem jako nějaký terorista.

Havlíčkův Brod - návrat k 1.leteckému spoji. pluku

Unavený, nevyspalý jsem dorazil do Havlíčkova Brodu na posádku. Nejprve jsem odevzdal doklady na velitelství. Ty převzal službu konající desátník a se slovy: „Běž na letiště a tam se někde přihlas. Všichni velitelé jsou na školení, a tak to tady řídím já.“ Na letišti mě nikde nechtěli. Nedostali z velitelství rozkaz a tím pádem mě u žádné roty nemohli vzít do stavu. Tento stav trval několik týdnů. Chodil jsem spát tam, kde zrovna bylo místo -

pokaždé u jiné roty. Kdybych odjel domů, tak by mě asi nikdo nesháněl. Nejhorší to bylo s jídlem. Protože jsem nepatřil k žádné rotě, nemohl jsem se tím pádem ani nikde stravovat. Musel jsem si jídlo u kuchařů vyprosit. Připadal jsem si často jako bezdomovec. Později se mě ujala rota, kde byly snad všechny vojenské profese: hasiči, hudebníci, fotbalisté, hokejisté, dozorčí kuchyně a strážní. Mě zařadili do strážního oddílu, abych tak mohl ob čtyřadvacet hodin chodit do stráže a střežit budovy na letišti. V osobním volnu jsme hráli šachy a někteří hráli karty nebo jinak si užívali volna. Velitel roty od nás nic jiného nechtěl. Hlavně jsme museli být vždy řádně připraveni do služby. Bylo mně sice divné, že já jako absolvent poddůstojnické školy musím chodit do stráže, ale zakrátko jsem si i na to zvykl. Možná že bych to tak vydržel i do konce vojny. Tento stav trval do Vánoc. Před Vánocemi si vojáci žádali o propustku na vánoční svátky. Protože jsem oficielně doma nebyl přes rok, podal jsem si také žádost. Ta mně byla zamítnuta. Na vánoční svátky měli možnost odjet jenom ti vojáci, co byli ženatí. To jsem nebyl, a tak jsem to zkoušel, aby mě pustili na Silvestra. V té době si poprvé staršina u roty všiml, že jsem absolvoval poddůstojnickou školu na Čeperce a tudíž že mám nárok aspoň na svobodníka. Při udělení hodnosti svobodníka mně předal dovolenku. Vlastně to nebyla dovolenka, ale jenom opuštění ubytovacího prostoru na dva dny. Tak jsem poprvé po jednom roce odjížděl domů, abych se mohl setkat s rodiči a s mou milovanou Olgou.

Havlíčkův Brod - rok 1954

V novém roce už jsem byl zařazen do lepších služeb. Nějakým zázrakem se o mně dozvěděl obrzeťák kapitán Václavík ze štábu. Přijel za mnou na letiště, aby mě poznal a zároveň mně přivezl povýšení do hodnosti desátníka. Byl rád, že jsme u útvaru dva Václavíkové. Poptal se odkud jsem, co dělám v civilu atd. I když si myslím, že všechny údaje o každém vojákovi měli na velitelství pluku. Moc jsem mu ze začátku nevěřil. Přece jenom kapitán ve funkci obrzeťáka představuje určité nebezpečí pro každého vojáka. Je to funkce politicko policejní u vojáků a od těch lidí je dobré být raději hodně daleko než se s nimi přátelit.

První nepříjemnost u roty jsem měl jako desátník. Dostal jsem službu dozorčího kuchyně. Nebyla to lehká služba pro žádného. Klíče od proviantu lákaly kde jakého Balouna. Zajistit pořádek v kuchyni a dohlédnout, aby strava byla uvařena podle norem a včas, nebylo nic lehkého. U roty sice byli někteří vojáci, kterým jsme říkali profíci v kuchyni. Ti tu službu dělali celý rok a pro

ně to asi nebyl problém. Měl jsem z toho trochu strach, nevěda jak to celé zvládnou. Nevěděl jsem, komu mám za tu důvěru poděkovat, ale z profiků asi někdo chyběl a tak volba padla na mě. V průběhu směny ke mně přišel zástupce dozorčího útvaru a požádal mě, abych mu dal klíče od skladu. Klíče jsem mu nedal. Řekl jsem mu: „Za sklad potravin jsem zodpovědný já a pokud mně vydání klíčů dáte rozkazem, budu si na vás stěžovat u kapitána Václavíka.“ Odešel a já od té doby jsem již nikdy službu dozorčího v kuchyni nedostal. Kluci říkali, že si tam někteří důstojníci tímto způsobem chodili pro máslo. Možná že jsem jim narušil nějaké zvyklosti - tak se jim omlouvám. Hlavně že jsem už nikdy nemusel hlídat proviant a sloužit jako dozorčí kuchyně.

Někdy koncem ledna jsem byl požádán, abych s hokejisty jel na zimní stadion. Potřebovali někoho k pokladně. Měl jsem za úkol dětské vstupenky dávat dospělým, aby kluci měli na večeři. O přestávce bylo domluveno, že někdo musí toho blbého rozhodčího zbourat nebo jinak ten zápas prohráme. Tak se také stalo. Při vhodné příležitosti dostal rozhodčí pořádný št'ouchanec. Válel se po zemi a dlouho trvalo, než vůbec našel píšťalku. Díky tomuto zásahu jsme utkání vyhráli. Na tomto zápase jsem se seznámil s výborným hokejistou svobodníkem Vladimírem Beránkem. V Havlíčkově Brodě mu jinak neřekli než KULDO. Byl to syn místního zahradníka. V Havlíčkově Brodě se vždy rodili výborní hokejisté. Pamatuji, jak jsme chodili k jednomu místnímu nadšenci. Snad to byl brašnář nebo knihař na hlavní třídě. Tam se o ničem jiném než o hokeji nemluvalo, hlavně o vycházejících hvězdičkách bratrech Holíkových. V té době jim tak mohlo být kolem dvanácti roků.

Rota K - rota směrových stanic

Psal se rok 1954 - rok kdy nám snad konečně skončí vojna. Byl to také rok nácviku na celostátní spartakiádu.

Na letišti po dlouhé době vzniká nová rota K - rota směrových stanic. Jako specialista odborník s plnou kvalifikací jsem byl přestěhován do hlavní budovy společně se staršinou a skladníkem hokejistou svobodníkem Kuldou Beránkem. My tři jsme tak tvořili celou novou rotu. Zatím jsme byli bez velitele. Prý k nám přijde odborník na decimetry nadporučík Zdráhal. Byl to největší vůl na Čeperce. Důstojníci v počtu cca dvaceti tam absolvovali stejnou školu jako já. Ten když měl službu, tak na Čeperce byla vojna jako řemen. Měli jsme se tedy na co těšit. Kancelář mu udělali hned vedle naší světnice blízko hlavního vchodu. Mě nadporučík Zdráhal znal z Čeperky. Po jeho

příchodu jsem se stal jeho odborným poradcem - jeho pravou rukou. Protože nás bylo málo, začali jsme shánět po republice vojáky decimetráře. Přijeli Tonda Komzák, Pepa Veselý, Milan Veškna a Pepa Zima. Všichni to byli kamarádi z Čeperky. Milanovi se podařilo dostat k rotě ještě kamaráda Romana Fexu. Oni se znali z Olomouce. Fexa byl známý radioamatér, a tak měl k decimetrům blízko. Jenom toho Pražáka Rost'u se nám nepodařilo z Prahy dostat. Ani jsem se nedivil, že se mu z Prahy nechtělo. Já bych tam také nejraději zůstal. Tak jsme byli skoro kompletní a konečně jsme po dlouhé době mohli uplatnit odbornost získanou na Čeperce.

Od té doby jsme byli denně v dílně. Dostali jsme nové skříňové Tatry 805 a do nich jsme instalovali ze starých německých aut směrové stanice Michaly. Pluk v Havlíčkově Brodě vlastnil celkem čtyři zařízení. Jednalo se o pojítka s kterými bylo zajišťováno spojení vzduchem mezi telefonními ústřednami. Tak zvaný vzduchový kabel. To nás všechny bavilo a úkol jsme splnili. Za skvěle odvedenou práci jsme byli odměněni cca třemi sty korunami pro každého. To byly pro nás velké peníze.

Za odměnu jsem se také dostal začátkem března domů. Shodou okolností byl v Dolní Sytové u Berných ples. Šel jsem za svou milou do Peřimova v domnění, že se společně na zmíněný ples půjdeme pobavit. Na procházce mně sdělila, že ji bolí hlava a že jí vůbec není dobře. To byl pro mě signál, že něco není v pořádku. Bolesti hlavy u dívek jsou většinou signálem pro ukončení lásky. Přiznala se, že už má jiného přítele ve Varnsdorfu. V té době tam pracovala jako dětská sestřička. A rázem bylo po velké lásce. Dali jsme si pusu na rozloučenou a popřáli si mnoho štěstí v dalším životě. Nečekal jsem to. Hodně mě to zaskočilo. Takových lásek, co nepřežilo vojnu, bylo asi hodně. Naštěstí jsem byl z vojny už natolik odolný, že jsem ten rozchod bez úhony přečkal.

Při cestě domů jsem se zastavil na plese u Berných. Modrá uniforma vojáka mě pomohla dostat se z krize. Holky se na mě usmívaly a nejvíc dcera hospodského Eva. Zamiloval jsem se. Tímto okamžikem začala nová láska. Protože byla taky krásná, pojmenoval jsem po ní slavnostně svou decimetrovou stanici na stanici EVA. Totéž udělali kluci u dalších aut a pojmenovali svoje stanice také podle svých milovaných dívek..

Vzhledem k naší úplné kvalifikaci byli jsme jmenováni do funkcí náčelníků směrových stanic, kromě Tondy Komzáka a Pepy Veselého. Na ně žádné auto nezbylo.

Jedeme na první cvičení do Vlkova nad Lesy

Koncem dubna jsme vyjeli na cvičení zajišťovat 1. máj. Dostal jsem za úkol udělat spojení mezi Městcem Královým a Prahou. Velitel nadporučík Zdráhal mně vybral místo v lese na kopci, kde nebylo ani živáčka, nehledě k tomu že jsem se tam s autem jen těžko dostal. Věděl jsem, že musím změnit stanoviště. Bylo nutné pro to něco udělat. V zadní části Michala jsem zatočil kolečkem oscilátoru, aby nešlo navázat spojení s protistanicí. Tím jsem velitele přesvědčil, že z toho místa spojení udělat nelze. Mohl jsem si to dovolit, protože on žádným velkým odborníkem na decimetry nebyl. Pravil jsem mu: „Pokud nechcete mít průser, tak to nechte na mě.“ Odjel se slovy: „Dělejte, jak myslíte, hlavně navažte spojení.“ Určené místo jsem opustil a našel si krásné místo v malé vesničce těsně u kostela sv. Jana Křtitele. Vlkov nad Lesy se stal naším druhým domovem. Spojení chodilo na 5, což byla na vojně nejlepší známka slyšitelnosti. Velitel Zdráhal byl nadmíru spokojený. Nechal okamžitě od ústředny z Městce Králového natáhnout dráty a bylo vše OK. Spojení s Milanem Veškrnou, který byl u Prahy v Ládví, bylo bez chyby. Nastalo tak dokonalé spojení mezi stanicemi Evou a Vlastou. Vesnička Vlkov nad Lesy byla umístěna na kopečku s kostelíčkem a krásným velkým náměstím. Na jedné straně náměstí byl krámk s běžným sortimentem. Na druhé straně byla hospůdka s velkým sálem. Uprostřed vesničky se nacházela studna s rumpálem. Tak krásnou vesničku jsem snad viděl jenom v pohádce. Ráno ještě úplně neprobuzen jsem v oparu kolem studně objevil vílu. Na sobě měla krásnou bílou sukýnku a bleďmodrou halenku s krátkým rukávem. Její nádherné opálené ručky držely na rameni rahno se dvěma kbelíky vody. Myslel jsem, že se mně to všechno jenom zdá. Vzbudil jsem kluky, ať se na ten zázrak přírody taky podívají. Byla to Anička, dcera místního hospodáře v rozkvětu šestnácti let. Zase jsem se zamiloval.

Posádka DM stanice EVA: Vladimír, Jarda, Pepa, Karel

Celý den bylo ve vesnici rušno. Přijeli vojáci - hlavně pro děvčata to byla senzace, pro maminky asi ne. Naštěstí těch děvčat ve vesnici nebylo mnoho - celkem tři. Kromě Aničky tam byla dcera hospodského Maruška a dceruška paní z krámků Věruška. Abychom měli volné večery, požádali jsme velitele spojovacího letectva plukovníka Liščáka z Ministerstva národní obrany o vypnutí přístrojů. Byla to výmluva, že máme drahé přístroje a kdyby přišla bouřka, mohlo by dojít k poškození přístrojů. Plukovník souhlasil a my jsme se tím pádem mohli věnovat celé večery osobnímu volnu.

Pepa jako správný šofér se věnoval převážně alkoholu. Chodil do vedlejší vesničky. Bažant Karel hrál denně v hospodě na tahací harmoniku, kterou si nechal přivést od rodičů. Další člen posádky Jarda, v civilu inženýr elektrotechniky, měl za úkol zajistit hlídání stanice za pomoci elektroniky. To abychom nemuseli stavět noční hlídky.

Naše první cesta vedla pochopitelně do hospody, abychom se seznámili s místními štamgasty. Přijali nás mezi sebe přátelsky. Abychom si nemuseli vařit, dohodli jsme s paní hospodskou že nám obědy bude denně zajišťovat. Museli jsme ale vystačit s denní dávkou 20,- Kč na vojáka. Protože v té době bylo maso nedostatkové zboží, nebyl pro nás problém zajistit maso nejen pro nás ale i pro místní obyvatele. Zásobovací vůz z velitelství nám denně přivážel potraviny podle objednávky. Vojáci v té době měli všude přednost.

Karel hrál místním štamgastům v hospodě denně na harmoniku. Jarda opravoval místním radia, vaříče - zkrátka vše, co bylo od elektřiny. No a já jsem se věnoval Aničce - jenom platonicky. Máma ji hlídala a všechna děvčata musela být po 19. hodině doma. Jinak by bylo zle.

Dost často se stávalo, že Pepa se vracel až k ránu ze své oblíbené hospůdky. Protože mu bylo smutno, budil Karla a táhal ho do kostela. Karel mu musel hrát na varhany jeho oblíbenou písničku „Nikdo se tak nenapárí jako já, protože jsem ten frontovej vožrala.“ Při zpěvu pravidelně usnul a spal do rána v kostele. Jednou ráno zjistil, že nemůže mluvit, ale ke všemu měl, jak sám říkal, i prošlapané ruce. Hold byl to správný vojenský šofér.

Vzpomínám, jak nám děvčata v neděli ráno přinesla k snídani voňavé buchty. My jsme vlastně byli v ráji. Asi nás měli lidi ve vesnici rádi a vůbec jim nevadilo, že jsme jim okupovali občas kostel.

Když nadešel 30.duben - den čarodějnic, z legrace jsme si řekli, že děvčatům postavíme večer májky. Navečer jsme šli do lesa uříznout břízky a pozdě večer jsme je ověnčili foliemi z rozdělaných kondenzátorů. Někdy nad ránem za štěkotů psů jsme akci ukončili. Dílo se podařilo a spokojeni jsme ulehli k spánku.

Ráno běžela jedna holka k druhé. Na vesnici vznikla panika a my jsme nevěděli, jestli jsme udělali dobře nebo špatně. Když jsme přišli v poledne do hospody na oběd, paní hospodská se blahem rozplývala. „Chlapci, to jste nám udělali takovou radost, že ani nevíte jakou. To se našim děvčatům od našich mládenců ještě nikdy nestalo.“

Navečer jsme byli pozváni do hospody. Pan hospodský provedl úklid na sále. Maminky dcerušek připravily dorty. Karel hrál na harmoniku a bylo veselo. Maruška byla ze začátku smutná. Když nám nesla dort, tak zavadila dortem o hranu dveří a bylo po kráse. Chudinka se rozplakala, protože jí máma vynadala. Ale nakonec vše dobře dopadlo. Večer se nadmíru povedl. Od té doby už děvčata nemusela být navečer doma, a tak i já jsem mohl s Aničkou v krásných májových večerech snít o šťastném mládí. Myslím, že nám v té vesničce bylo všem dobře.

***Posádka DM stanice Eva a Vlasta - z leva Vladimír, Milan, Jarda, Karel,
Mirek, Pepa, Pavel***

V den mých narozenin 6.května se konala oslava přímo v kostele. Ten den mně bylo 23 roků. K narozeninám mně přijel popřát se svou posádkou i můj dobrý kamarád Milan Veškrna. V kostele mně hrál Karel na varhany. Kluci mně přáli vše nejlepší z kazatelny a já jsem k nim rovněž musel z kazatelny promluvit. Připadal jsem si jako feldkurát ze Švejka, když mluvil ke svým ovečkám. Na rozdíl od románu ve Švejkovi se po mém proslovu nikdo nerozplakal. Oslava skončila někdy k ránu. Bylo štěstí, že tento večer proběhl bez děvčat. Co by si asi o nás pomyslela.

narozeniny 6.května 1954 v kostele

Po 9.květnu skončilo cvičení. Nastalo velké loučení. Začalo to v hospodě. Skončilo to v kostele a v okolí hřbitova. Karel nejdříve hrál v hospodě na harmoniku, pak v kostele na varhany. O půlnoci někdo z chlapců vyndal z varhan píšťaly a nastal s nimi divoký rej kolem kostela. Pepu jsme opět našli k ránu u některého hrobu, kde spal. Později jsem se dozvěděl , že kostel museli znovu vysvětit. Jestli to byla pravda nevím, ale je to docela možné.

Místní věděli, kdy budeme odjíždět k posádkám, a tak kdo byl doma, přišel na náměstíčko se s námi rozloučit. Bylo to dojemné. Třikrát jsme dokola objeli náměstí. Velitelé - náčelníci směrových stanic stáli vpředu v odkrytém kruhu auta s rukou u hlavy. Dali tak poctu všem, kteří se s námi přišli rozloučit. Myslím, že nám bylo všem smutno - možná i Aničce. Od té doby jsem už Aničku nikdy neviděl. Určitě jí bylo smutno. Myslela si , že si po vojně pro ni přijedu. Chtěla se mnou být v Praze. V té době jsem ještě nevěděl, že po vojně Prahu opustím.Možná že jsem ji zklamal.

Jedeme směrem na Pardubice. Cestou se k nám připojil další vůz.Tvoříme pěknou vojenskou kolonu s velitelem Zdráhalem v čele. Mezi Pardubicemi a Kolínem zabouchal na mě z auta vojín Jarda: „Pojedeme vedle naší vesnice. Rád bych se podíval domů. Ještě jsem doma nebyl a naši by mě rádi viděli.“ Mně to bylo naprosto jasné, co mám udělat. Nechám kolonu ujet a zastavím na pokyn, až Jarda zabouchá. Tak se stalo.

Jenže ouha - vloudila se chybička. Doma u rodičů nikdo nebyl.Od místních se Jarda dověděl, že mamka je ve vedlejší vesnici u tety. Jarda to tam všude dobře znal. Odbočili jsme z hlavní silnice a jeli k tetě vedlejší cestou. Já jsem si myslel, že Jarda příbuzné jenom pozdraví a pojedeme dál, abychom dojeli naši vojenskou kolonu. U tety došlo k velkému objímání. Museli jsme jít do stavení na malé pohoštění, které trvalo bezmála hodinu. Nějak v podvědomí jsem cítil, že bude asi průser. No co, nějak to zvládneme. Kolonu jsme dojeli v Kolíně na náměstí, kde už na nás všichni čekali kromě velitele Zdráhala. On se vrátil pro nás v domnění, že máme nějakou poruchu. Šofér Pepa otevřel u auta kapotu s tím, že budeme předstírat poruchu v motoru. Jenže jsme netušili, že nějaký dobrák veliteli na křižovatce vykecal, že jsme jeli do vedlejší vesnice k Jardově tetě. Když se velitel vrátil, nahlásil jsem mu nic netušíc poruchu motoru. Nejvíc ho rozčílilo, že jsem mu lhal. Před Havlíčkovým Brodem jsme se stavěli v hospodě a nějak se se mnou vůbec nechtěl bavit. Vypadalo to tak, že svou pravou ruku, jako mě, asi nechá zavřít. Mně tedy nezbylo nic jiného, než se mu omluvit. Počítal jsem s tím, že žádná dovolenka nebude. Dovolenska ale byla. Vše bylo odpuštěno.

Zakrátko jsme odjížděli na další cvičení. To byla paráda. Jeli jsme někam k západu. Našli jsme kopec, z kterého šlo udělat dobré spojení. Byl jsem tam se stanicemi Milana a Romana. Čekalo se několik dní, jak a kam pojítka umístit. Na kopci byla asi třípatrová dřevěná rozhledna. Kolem celé rozhledny bylo hodně kamenů a v nich žilo mnoho hadů. Byly to zmije, které jsem v lásce nikdy neměl. Velitel nadporučík Zdráhal byl však s tímto místem nadmíru spokojen a za pomoci vidličky je s úspěchem chytal. Dával je do sklenice a v lékárně pak prodával.

V té době si koupil televizor s malou obrazovkou. Myslím, že stál asi 4.000,- Kč. Formát obrazovky byl o něco větší než fotografie. Nadporučík Zdráhal dostal nápad. „Soudruzi vojáci, přivezu televizor a anténu a snad tady na vršku něco možná chytíme. Televizor skutečně přivezl. Po instalaci televizoru jsme na sluníčku nic neviděli, a proto jsme se schovali pod plachtu. Stejně jsme nic neviděli. Vzpomínám, jak shodou náhody přišly na kopec děti s paní učitelkou. Pozvali jsme děti i s paní učitelkou pod plachtu. Pro všechny to byla pod plachtou velká událost. Pokud něco vůbec bylo vidět, tak velké zrnění na obrazovce a někdy něco jako obrázky. To pozadí paní učitelky, co koukalo z pod plachty, bylo určitě zajímavější. Občas se z pod plachty ozvalo: „Už něco vidím.“ Těžko říci, co bylo vůbec vidět. Byly to začátky příjmu televizního vysílání v Čechách.

Nějaký blbec ze štábu si na nadporučíka Zdráhala stěžoval, že si vzal na cvičení televizor. Co vím, byla mu vyměřena pokuta a dostal důstojnickou důtku. S tím se nám ale nikdy nepochlubil.

Při jednom z dalších výjezdů jsme v lese na stromě objevili hnízdo plné krásných černých ptáků. Byly to kavky. Prý se nechají snadno ochočit. Tak jsme jednu, která se nám zdála jako nejchytřejší, sundali ze stromu a denně ji krmili různými lahůdkami. Zvykla si na nás a za krátkou dobu chodila za námi jako pes. Věděla, že dostane vždy něco dobrého.

Jednoho dne přijel k nám na kontrolu sovětský poradce. My jsme mu na posádce v Havlíčkově Brodě říkali Nefachčenko. O decimetrových stanicích nic nevěděl. Když viděl ptáčka, sedl si k němu a hned říkal: „Što éto? Éto ptíca?“ Kavka si hned na něj sedla, a protože byla dobře vychovaná a převážně přezraná, tak milého poraděna krásně posrala. Když Nefachčenko zcela posraný odjel, byla kavka za její hrdinný čin povýšena na svobodníka. Zároveň s povýšením byla pokřtěna jménem ROMIK. To po Romanovi Fexovi, snad kvůli tomu, že se mu pořád něco nelíbilo.

Na kopci byla pohoda. Velitel Zdráhal byl odvelen neznámo kam. Za námi ale přijel velitel z Ministerstva obrany plukovník Liščák. Předem ale

volal, jestli může přijet. Nevím proč si nás oblíbil. Ten den bylo krásné počasí. Svlékl se do trénýrek a lehl si na deku. Dostal od nás pivečko a celé odpoledne si v pohodě užíval. Samozřejmě že pták svobodník Romik mu byl neustále nablízku. On vždy miloval někoho nového. Jestli ho chtěl také posrat, nevím. Romik se mu tak zalíbil, že nás poprosil, zda by si ho mohl odvézt domů. Má prý doma asi sedmiletého kluka a chtěl by mu udělat radost. S nápadem plukovníka jsme souhlasili, protože jsme nevěděli, jak se Romika zbavíme. Když už jsme byli zpátky ze cvičení v Havlíčkově Brodě přijela jednoho dne osmička Tatra z Prahy. Šofér nám přivezl Romika zpátky s tím, že prý mají u Liščáků všechno posrané a že soudruh plukovník je před rozvodem. To jsme netušili, co svobodník Romik všechno za tak krátkou dobu dokázal. Komu by se z nás podařilo posrat sovětského přidělence a ještě zavinit v nejvyšších vojenských kruzích rozvod.

Jednou za mnou přišel obrzeťák Václavík. Přišel sondovat, zda bych nechtěl odjet do zahraničí jako vojenský expert. Mluvil o Koreji. V té době na tak zvané mírové misi v Koreji pracovali naši vojáci v rámci OSN. Myslím, že se jednalo o 38 rovnoběžku. Tato rovnoběžka dělila severní Koreu od té jižní. Protože jsem byl svobodný a bez závazků, měl jsem šanci zbytek vojny strávit mimo naše území. V té době už jsem byl povýšen na četaře a odmítnout nabídku se mi zdálo hloupé.

Jenom krátce se zmíním o sovětských poradcích, kteří byli přiděleni u každého pluku v Československé republice. Bylo to kvůli tomu, aby nás mohli v případě nějakého vojenského konfliktu kontrolovat. Asi nám sovětští přátelé moc nevěřili. Ten náš Nefachčenko, jak jsme mu říkali, byl pořád našťvaný. Chtěl, aby mu přidělili auto s chvostíkem a ne tu obyčejnou škodovku. Auto s chvostíkem byla Tatra osmička. Protože se ji nedočkal, odjel asi na 4 měsíce domů do Sovětského svazu na dovolenou. Velitel pluku s přezdívkou Mufty měl od něj pokoj a tím i celý pluk v Havlíčkově Brodě.

Našemu veliteli roty K nadporučíku Zdráhalovi byl přidělen poručík Snížek do politické funkce. Pocházel z Havlíčkova Brodu a v civilu byl knihovníkem. Po vojenské stránce byl na tom hůře než my a politicky se také moc neprojevoval.

Kulda, svobodník Beránek, který v civilu bydlel v Havlíčkově Brodě, chodil každou středu, sobotu a neděli domů. Tím pádem si se svou dívkou mohl užívat radovánky. Jídlo, které bylo určeno pro Kuldu, jsme nosívali našemu veliteli roty, aby neumřel hladu. On totiž všechny peníze posílal manželce do Nejdku. Nevím, jestli to byly alimenty nebo měl tak dobré srdce. Co čert nechtěl, nějak si to všechno asi neuvědomil a milému Beránkovi

jednou roztrhal propustku. Kulda se tak naštvál, že při odchodu z kanceláře velitele roty byly jeho nadávky slyšet snad i na náměstí. Mně nezbylo nic jiného, než jít do kanceláře a zeptat se nadporučíka, proč Kuldovi roztrhal propustku. Soudruh nadporučík mně pravil: „Soudruhu četaři, jistě víte, že veliteli se nesmí lhát a mně soudruh svobodník lhal. Pravil, že nutně potřebuje jít domů si vyměnit prádlo. To si přece mohl udělat při poslední návštěvě u rodičů. Kdyby řekl, soudruhu nadporučíku, potřebuji si zašukat, tak bych mu tu propustku neroztrhal.“ Vrátil jsem se ke Kuldovi a řekl mu: „Běž, vole, do kanceláře a řekni Zdráhalovi, že si potřebuješ zašukat a on ti tu propustku dá. Jinak přece by ten vůl neměl co žrát.“ Tak se stalo. Kulda šel za velitelem, propustku dostal a velitel roty měl zase co jíst.

Jednou jsme dostali přidělem na každého vojáka tři krásné velké pomeranče. Zašel jsem tedy za velitelem, abych si ujasnil, zda se nejedná o nějaký omyl. Pravil jsem: „Soudruhu nadporučíku, dostali jsme tři krásné pomeranče a uznáte sám, že jsme si to určitě nezasloužili. Neměli to dostat důstojníci?“ Nadporučík Zdráhal po chvilce váhání řekl: „Soudruhu četaři, je to divné. Já zavolám na štáb a řeknu Vám, jak se věci mají. Hlavně ty pomeranče, soudruzí, zatím nejezte.“ Asi za hodinku přišel na naši světnici a udělal nám přednášku o tom, jak pracující si váží naší těžké práci. Je to prý dar za to, že pracující můžou v klidu budovat socialismus. Možná, že ta jeho přednáška byla delší, než si ty tři pomeranče zasloužily.

Jednoho krásného sobotního májového podvečeru se nám zachtělo jít do kavárny. Šel jsem za velitelem, jestli by nás pustil na vycházku do kina na sovětský film. V té době na tyto filmy nikdo nechodil. Otázkou: „Co hrají?“ mě velitel dostal do rozpaků. Přece jsem nemohl vědět, jak se ten film jmenuje. Jenom jsem mu řekl, že prý je to moc krásný zamilovaný film. Něco z druhé světové války. Podepsal nám propustky a šli jsme samozřejmě rovnou do kavárny místo do kina. Jenže ten vůl bohužel šel za námi a hledal nás v kině. Nakonec nás našel v kavárně. Tak jsme mu vysvětlili, že jsme si to rozmysleli, a proto jsme šli do kavárny si poslechnout Honzu Nápravníka. Posadil se mezi nás a my nevěděli, jak se ho zbavit. Tak jsme vymysleli fintu, že jedna krásná dívka na něj pořád kouká. Chtěli jsme, aby pro ni šel tancovat. To jsme netušili, že když ji požádá o tanec, dá mu košem. Vrátil se s výrazem opářeného prasete. My jsme ale za to nemohli. Neměl za námi vůl chodit. Nejhorší bylo, že nám chlastal u stolu víno z našich peněz - proletář jeden.

Ta kavárna v Havlíčkově Brodě na náměstí byla naším druhým domovem. Kdykoli jsme měli propustku, tak jsme byli tam. Honza Nápravník nám hrál na varhany i písničky na naše přání. Kuldovi musel hrát několikrát za

večer písničku Já sním o Vánocích bílých, vánočních stromků zářících. Při této písničce jsme museli všichni stát u stolu a Kulda skoro vždycky brečel. Těšil se na Vánoce jako my všichni. V té době už jsme věděli, že se nám vojna prodlužuje o 2 měsíce. Nejdříve prý nás propustí z vojny na Silvestra. Vlastně jsme byli rádi, že jsme dostali navíc jenom 2 měsíce. Vojáci, co narukovali před námi, dostali navíc 10 a další 7 měsíců, takže 2 měsíce navíc bylo pro nás štěstí.

Vzpomínám rád na ty krásné večery v kavárně. O přestávce, kdy hudba odpočívala, ujali se hudební vložky desátník Veškra a svobodník Fexa. Milan Veškra hrál na foukací harmoniku a Roman Fexa na housle. To byl kouzelný koncert. Nejraději hráli písničku Klobouk ve křoví. Do kavárny chodil také poručík Bohaboj. Měl přezdívku Laco Pára. Pokud to šlo, tak zásadně chodil v civilu. Ten patřil mezi naše oblíbence a my jeho. V té době nosil jako důstojník čs.armády vysoké záložky u civilních kalhot. Mohlo to být hodnoceno jako znevažování jeho příslušenství k armádě. Nikdy se za nás nestyděl a často říkával: „Jsem na vás, kluci, pyšný a nestydím se za vás.“

Nevím už kdo jednou přinesl do kavárny nějakou medaili, která měla uprostřed volskou hlavu. V naší blbosti jsme ji nosili na vojenském stejnokroji. Medaili jsme říkali Řád svaté Rajčuly. Každý z nás ji musel povinně jednu hodinu mít zavěšenou na vojenském kabátě. Do dneška se divím, že jsme z toho neměli průser. Kdyby nás viděl nějaký politický blbec, že tu medaili nosíme na stejnokroji, tak by nám po Vánocích vojna asi neskončila.

Desátník Pepa Zima byl jediný z nás ženatý. Do něj se zamilovala místní kráska. Byl velmi spokojený, chodil k nim domů a skoro to vypadalo z její strany na vážnou známost. K tomu se vrátím až později. Určitě jeho románek bude stát za přečtení.

Řád svaté Rajčuly

Vojenské cvičení v Polsku-Mřežino

Začátkem měsíce června přišel za mnou obrzeťák Václavík a pravil: „Soudruhu četaři, pojeděš do Polska jako náčelník spojovacího vozu. Budeš mít připravený spojovací vůz včetně radisty I.třídy a obsluhy. Jedná se o zajištění spojení mezi pozemními silami dělostřelců a letadly. Tak Ti přeji mnoho štěstí a nechci slyšet, že to nezvládneš. Vybavení a instrukce včetně posádky Ti předá poručík Veselý. Jsi můj jmenovec a chci slyšet jenom provedu.“ Tak jsem vykoktal: „Provedu.“ Za Švejka se tomu říkalo befel je befel a přes befel se nesere.“ Ani jsem si neuvědomil, jaký průser se na mě valí. Vždyť já jsem decimetrář, neznám morzeovku a ani vybavení pro spoj s letadly. Co to na mě ten můj jmenovec vymyslel?

Z Havlíčkova Brodu jsme odjížděli se dvěma auty na posádku do Prahy - Kbel. Tam se pár dní nic nedělo. Pozorovali jsme letadla a chodili občas do města na vycházku. Později přišel rozkaz na přemístění k protiletadlovcům do Bohnic. U této posádky byl sovětský přidělenec, kterému říkali Dělobuškin. Vyznačoval se hlavně tím, že v místním parku chtěl nabarvit kmeny stromů na červeno a na stromy umístit vojenský řád něco na způsob křížové cesty. Naštěstí velitel major Bříza nebyl žádný pitomec a když posílal vojáka do Prahy pro barvu tak zároveň s příkazem, že ji nikdy nesmí přinést. Jinak, že ho zastřelí. U protiletadlovců jsme byli jenom krátce. Jednoho rána jsme vojenskou techniku naložili na holešovickém nádraží na vagóny. Na nádraží se s námi přišel rozloučit velitel pražského okruhu. Ten byl tak starý, že ho museli z auta vytáhnout. Vůbec jsem nepochopil, proč tento generál je ještě na vojně - asi kvůli penězům. Nebo to byl nějaký zarytý komunista, který čekal ještě na světlou budoucnost. Do Polska jsme jeli cca tři dny. Měli jsme kupé pro čtyři vojáky s úpravou na spaní. Takže jsme jeli jako baroni. Stravu nám zajišťovala polní kuchyně v jednom vagónu. Cestou jsme viděli, jak polští občané cestují v nákladních vagónech. Válka jim jich hodně zničila. To jsme v Čechách nepoznali. Naše cesta končila v polské na půl zničené vesnici Mřežino. Tam, kde se vlévá řeka Riega do Baltického moře. Na samém břehu byla již umístěna v zákopech baterie dělostřelců včetně velitelské věže. Asi půl kilometru od hlavní budovy byl postaven vzorový stanový tábor včetně generálské ulice. Tam byla umístěna celá protiletadlová posádka. Viděl jsem prvně obarvené šišky, písek a jiné dekorace, včetně těch srpů a kladiv a jiných pitomostí. To dohromady mělo vyjadřovat nesmírné propojení se Sovětským svazem na věčné časy a nikdy jinak. O Polsku tam nebylo nic. Skoro jsem si

myslel, že jsem u Moskvy. Ty kluky, co tam bydleli, jsem litoval. Oni měli i Lenina vykartáčovaného na dece. To snad nebyli vojáci. To museli být umělci a ne dělostřelci.

Všichni jsme se stravovali v hlavní budově, kde byla umístěna jídelna a velitelství. Mě si nikdo z počátku nevšímal, a tak jsem se se svým vozem umístil někde uprostřed mezi hlavní budovu a táborem. To abych nebyl moc na očích. Jenže se stejně našel nějaký pitomec z tábora, který chtěl abychom chodili na jídlo v útvaru. Byli jsme čtyři a to dost dobře nešlo. Jenomže mně se mu to špatně vysvětlovalo, protože on byl v hodnosti nadporučíka a já ve funkci náčelníka, ale bohužel jen v hodnosti četaře.

Zašel jsem za velitelem celého vojenského seskupení v Polsku majorem Břízou. Vysvětlil jsem mu potíže, které mám s nadporučíkem. „Soudruhu četaři,“ pravil major, „toho nadporučíka pošli do prdele a řekni všem, co by tě buzerovali, že rozkazy Ti můžu dávat jenom já. Ráno se přestěhuješ s vozem k velitelské věži na pláž. Uděláš spojení s letištěm a někde se ubytuješ se svou posádkou. Nejlépe v tom domku co jsou padáčkáři.“

Padáčkáři nebo mráčkaři, jak jsme jim říkali, měli za úkol sledovat pohyb větru a za tím účelem denně vypouštět balónky, aby dělostřelci věděli jak a kam mají střílet. Domek byl v hrozném stavu. Bydlet ale sto metrů od hlavní budovy mělo přece jenom své velké výhody. V hlavní budově byla jídelna a voják se hlavně musí postarat o jídlo a pak o to ostatní. První dny k nám vozili chléb z otrub z místní pekárny, který byl původně určen jenom pro polské vojáky. Na pořádný chléb měli nárok jen důstojníci. Polští důstojníci představovali v té době elitu v armádě, ostatní vojáci byli jenom jako něco podřadného. U nás jsme takový odstup nikdy nepozorovali. Protože jsme si stěžovali na špatný chléb, major zjednal nápravu a zajistil pro všechny naše vojáky chléb, který jedli i polští důstojníci. Netrvalo dlouho a potkal jsem nadporučíka. „Z rozkazu majora Břízy vás mám poslat někam hodně daleko.“ Od té doby jsem měl od toho nadporučíka pokoj. Oni se důstojníci majora Břízy báli.

Jednoho dne při velitelském cvičení ostrých střel na pytel mě major Bříza volal z velitelské věže, ať se podívám na šašky. Šest děl zakopaných v písku tvořilo jednu baterii. U každé té baterie byl jeden velitel a posádka. Když na ně major zatroubil, velitelé poklusem utíkali k věži. Ve vzdálenosti asi tak deseti metrů je zastavil a pokynem jim dal znamení, že se můžou vrátit. Pak mně zavolal: „Četaři, viděl jsi ty cvičený opice?“ Měl z toho radost a já jsem nevěděl, co mu na to mám odpovědět. Připadalo mně to dost hloupé, že mně obyčejnému základákovu ukazuje své cvičené šašky.

Proč jsme vlastně do Polska jeli? Jednalo se o zkoušky nově vyvinutých protiletadlových kanónů. Pro armádu je vyvíjela Škoda Plzeň. Do velkého kanónu s dlouhou hlavní byly náboje snad metr dlouhé a vojáci je nemohli ani unést, když je nosili na stolicích. Nějaký expert k němu vypočítával balistickou dráhu. S tím kanónem se prý dala sestřelovat letadla až do výše 15 km. Obsluha mně říkala, že se jim také jednou při ostré střelbě roztrhla hlaveň. Od té doby se střely odpalovaly zásadně z krytu, aby nedošlo ke zranění. Dále tam byla malá děla, která se ovládala za pomoci benzinových motorů ČZ, které se běžně používaly v motocyklech. Ta byla vyvíjena proti proudovým stíhačkám.

Jedním z hlavních úkolů cvičení byl také nácvik v sestřelování letadel. Z letiště vzdáleného asi 60 km k nám létalo letadlo, které za sebou táhlo na laně ocelový pytel. Na tento pytel pomocí nových radarů byla naváděna děla s ostrou municí. Jednou se stalo, že těsně před odpálením se ještě důstojník podíval na radar zaměřovače a když zjistil, že jsou kanóny namířeny na letadlo místo na pytel, okamžitě řval: „Palbu stav !!!!“ Sestřelení našeho letadla i s posádkou by jistě znamenalo mimořádnou událost. Tuto událost jsme hned nahlásili pilotovi a ten se pak už celý týden neukázal. S piloty jsme měli mluvit rusky, ale protože oni ani my jsme rusky neuměli, tak jsme raději zůstali u češtiny s ruským přízvukem.

Na letišti jsme měli ještě tři proudové Migy. Už nevím, co to bylo za typy. V té době určitě patřily k chloubě našeho letectva. Na tato letadla se zase prováděla střelba odkloněním o 180 stupňů. Dělostřelci stříleli nad moře, zatím co Migy létaly nad pevninou. To vše se fotografovalo a pak se snímky dávaly k sobě na vyhodnocení. Podle toho se zjišťovaly zásahy.

Piloti z pražských Kbel byli mladí kluci, a tak občas vymýšleli klukoviny. Jednou při krásném počasí nahlásili, že letí zpět na letiště. Protože jsme měli v autě odposlech, tak nebyl problém zjistit, co piloti provedou. Letěli se podívat na děvčata na pláž do Sopot. Co tam předváděli, jsme se dozvěděli až později. Létali tam po pláži tak nízko, až se prý zvedal písek. Lidé v domněnku že je napadla cizí letadla, utíkali od moře. Nebyl problém pak zjistit, kdo byl ve vzduchu, a tak milí chlapi nesměli čtrnáct dní vzlétnout. Měli průšvih a při návratu do Kbel byli přeraženi od tryskových letadel. Prý to nebylo kvůli tomu, že létali po pláži, ale že špatně přistáli a na letadlech udělali škodu asi za 1,5 mil.Kč.

Návštěvou v Polsku jsem po prvé v životě uviděl moře. Do té doby jsem znal Jizeru, Vltavu a ještě pár jiných řek v Čechách. Pro mě to bylo něco úžasného. Ta obrovská plocha vody jakoby stoupala do výšky. Tam jsem si

uvědomil, že Země je opravdu kulatá. Uprostřed stokilometrové vzdálenosti je převýšení kolem dvou set metrů. Tak nás to učili při topografii na Čeperce. Tyto výpočty jsme museli znát při propojení směrových stanic. Pokud se dosáhlo přímé viditelnosti, bylo tak možné s výkonem jednoho wattu dosáhnout spojení až do stokilometrové vzdálenosti.

V době volna, kdy se nelétalo, chodili jsme se koupat do moře. Občas jsme hráli volejbal nebo jen tak lelkovali po okolí. Skoro každý den se v hlavní budově promítal nějaký film. V sobotu či v neděli jsme na nákladáku jezdili do polského amfiteátru, kde vystupovaly různé soubory nebo kapely. Ten amfiteátr byl tak asi pro 10000 vojáků. Tolik vojáků pohromadě jsem snad nikdy neviděl. Jednou nás naši velitelé vezli na nákladáku také do Štětína, abychom si prohlédli zcela zničené město, kde přešla fronta. Bylo to za odměnu. Nás pár vyvolených vidělo něco neuvěřitelného. Viděli jsme totálně zničené město, kde dlouhé ulice byly zcela vybombardované. Domy měly jenom přední stěny. Těžko na to někdy zapomenout. Byli jsme také v námořním přístavu, kde vlála naše vlajka. Tato část přístavu prý byla výsostné území naší republiky.

Posádka dělostřelců měla svou kapelu. Major jednou vyjednal taneční večer s polskými děvčaty. Zase to bylo jenom pro někoho za odměnu. Děvčata přivezli vojáci z nějaké hudební školy. Major nás předem seznámil s programem tanečního večera s důrazem na to, že nikdo s děvčaty nesmí vyjít ven. Jedny dveře ze sálu mohli používat vojáci a druhé dveře byly určeny pro dívky. U každých dveří stál jeden voják. Major pravil: „Chlapci, to byste šukali, co? Hovno. Buďte rádi, že je můžete mít v náruči. Já nebudu nikde po republice shánět otce.“ Sám ale za lehčími ženami jezdil, ale nám nic nedopřál. Dívky byly úžasně milé. Měly zřejmě rády vojáky a při tanci byly hrozně přítulné. O to větší vztek jsme měli na majora, když jsme zjistili, že jsou povolné. Bylo krásné sledovat páry, jak voják přítulený na krásnou polskou dívku ji šeptá do ouška, jak po ní touží a jak by ji nejraději šukal. Ona si možná slovo šukat vysvětlila jinak, ale na věci to nic neměnilo. Byl to krásný večer. Líbat jsme je mohli jenom při zhasnutém světle. Možná, že bylo dobře, jak to major vymyslel. Kdoví jak by to celé dopadlo.

U posádky se také krmila prasata. To bylo kvůli tomu, aby kuchaři měli komu ty zbytky dávat. Prasátka také umožňovala přilepšení stravy vojákům. Myslím si, že prasečí pochoutky měli nejčastěji důstojníci.

Vzpomínám, jak jsme jednoho rána nastoupili v útvaru na plochu před hlavní budovu i s důstojníky. Přišel major a prohlížel nás, jak vypadáme. U jednoho vojáka našel špatně nasazenou lodičku: „Soudruhu vojáku, máte tu

čepici jako dámské přirození,“ a dál pokračoval ve svých oblíbených výrazech. On se vůbec rád prezentoval sprostými slovy. Do této ranní komedie vstoupilo na scénu krásné prasátko a s rochtáním se řítilo mezi nastoupené vojáky. Majora nic jiného nenapadlo než pověřit jednoho nadporučíka, aby to prase vyhnal. To byl kabaret. Vidět důstojníka čsl. armády jak honí prase, byl pro nás nezapomenutelný zážitek. Prase běhalo do různých stran a nám tak připravilo nevídanou podívanou. Zatím co my jsme se všichni smáli, nadporučík honící prase byl vzteky bez sebe. Myslím, že by to prase nejraději zastřel i s majorem. Asi mezi velitelem tábora a podřízenými důstojníky nebyl dobrý vztah, když je tímto takto ponižoval.

U mě v radiovozu byl přijímač Lambda, který měl všechny vlnové rozsahy. Nebyl tedy problém naladit zakázanou stanici BBC - Volá Londýn nebo Hlas svobodné Ameriky v češtině. Také na pásmu cca 10 metrů vysílala stanice Radio Luxembourg. Tato hudební stanice vysílala celý den populární šlágry. Komunisté se sice snažili všemožně tuto stanici znepřístupnit, ale tím víc byla tato stanice hlavně mezi mladými populární. Nemohlo to být tedy ani jinak u naší armády. Jak se důstojníci dozvěděli, že mám Lambdu v radiovoze, měl jsem o návštěvy postaráno. Někdy jsem se do auta ani nevešel. O to víc se ke mně důstojníci chovali přátelsky. Stal jsem se spíš jejich kamarádem. Vůbec jim nevadilo, že jsem jenom četař základní služby. Jako náčelník jsem je sice mohl vykázat z auta, ale proč bych to dělal.

Bylo důležité, že pobyt v Polsku se započítával do celkové doby prezenční služby. Průšvihy jsme žádné neměli. Spojení s letadly fungovala vždy bezvadně a jediné, co mně vadilo v Mřežině, bylo neuvěřitelně mnoho komárů. Na některé vojáky si obzvláště zasedli. Večer, když jsme šli spát, museli jsme zapálit svíčku. Komáři v domnění, že letí za světlem, se sami pohrbívali žehem. I tak jsme ale raději spali celou noc pod dekou. Jinak bychom se vůbec nevyspali. Taky jsme říkali, že největší smrt by byla někoho nahého přivázat ke stromu. Určitě by se z těch komárů zbláznil. Když jsme hráli volejbal, nestačili jsme se fackovat. Nezasvěcený by řekl, že jde o nějakou novou hru.

Jak se říká, všechno dobré i špatné jednou končí. Také už se nám po té dlouhé době stýskalo po domově. Do Československé republiky jsme se vrátili stejnou cestou, jakou jsme jeli k Baltu. Nasedli jsme do vlaku, kde pro nás bylo připraveno kupé pro čtyři osoby a za tři dny jsme byli opět v Praze. Ve Kbelích na letišti jsme se od pilotů dověděli, že při přistání v mlze jim byla přistávací dráha krátká, a tak skončili v poli. Poškodili letadla a za trest byli převeleni k vrtulovým letadlům. Pilotovat proudové Migy patřilo v té době

k prestiži, a tak to chlapci špatně nesli. Hlavně že se jim nic vážného nestalo. Jenom jeden měl pořádnou bouli na hlavě.

Návrat

Po krátké návštěvě Kbel jsme odjeli zpět do Havlíčkova Brodu. Byl jsem rád, že už jsem zase u své mateřské roty. Vrátil jsem se ke svým kamarádům, s kterými jsem byl prakticky od počátku vojny. Uvítání bylo velmi srdečné a hned v sobotu jsme navštívili kafouš na náměstí. Protože mně celý žold u posádky zůstal, mohl jsem klukům na šťastný návrat koupit lahvinku dobrého vína. Honza Nápravník nám musel hrát naši hymnu: Já sním o Vánocích bílých. Na příkaz Kuldy Beránka jsme ji vždy museli vyslechnout vestoje. Kulda jako vždy měl slzy v oku. Moc si přál, aby už byl doma u své milé a mohl se plně věnovat hokeji. Vojna ho moc nebavila stejně jako nás.

Radiovůz i s posádkou jsem v pořádku odevzdal a byl jsem rád, že mně byl vrácen můj původní decimetrářský vůz EVA. Těšil jsem se, že dlouho u útvaru nebudeme a že zase pojedeme na nějaké cvičení třeba do Vlkova. Rád bych viděl Aničku, co asi dělá, jak roste a jestli si na mě ještě vůbec vzpomene.

Za vzorné plnění úkolů na cvičení v Polsku jsem dostal dovolenku. Těšil jsem se na rodiče a na mou milou krásnou Evičku. Než jsem se stačil doma rozkoukat a navštívit s kamarády hospodu u Nejedlých, byl jsem zase na vojně. Láska s Evičkou pokračovala bez velkých problémů. Jenom jejímu tatínkovi se moc nezdálo, že jeho jediná dcera chodí se mnou. Asi jsem u něho neměl dobrou pověst, i když bratr Evičky byl můj dobrý kamarád Evžen. Oni měli hospodu a já neměl nic. Snad jenom vypůjčené kolo.

Co se změnilo za mé nepřítomnosti u roty? Nadporučík Zdráhal byl stále velitelem roty. K naší rotě byl nově přidělen politruk poručík Snížek. Pocházel z Havlíčkova Brodu, a tak to neměl domů daleko. Někteří důstojníci v záloze jako on museli na paragraf nastoupit na vojnu. Myslím, že poručík Snížek byl v civilu knihovník. Věděli jsme, že i on byl na vojnu našťvaný. Bylo mu proto také zatěžko nám vysvětlovat výhody budování socialismu. Z nějakých neznámých důvodů neměl rád desátníka Veškrnu. Tomu budování lepších zítřků snad nejvíc věřil jenom velitel roty nadporučík Zdráhal. Nebylo mu to však nic platné. Po vstupu sovětských a ostatních spřátelených vojsk na naše území v roce 1968 ho od armády vyhodili. Uchytil se jako včelař v JZD

ve Zboží u Dvora Králové. Později dělal hlídače v ČSAD ve Vysokém Mýtě. Tak se mu soudruzi odměnili za jeho vzorné plnění úkolů u čsl. armády.

Tonda Komzák s přezdívkou Anton Špinke, Moravák, se pochlubil, že ač svobodný čeká miminko. Od té doby jsme mu říkali Musílek. Přezdívkou Špinke zase dostal za to, že cigaretám říkal špinky. Polévce říkal zupa, asi tak na Moravě mluvili. Jinak to byl výborný kamarád a skvělý, ač postavou malý, výborný gymnasta na náradí.

Roman Fexa dál snil o své lásce. Víím, že to byla dcera pana lesního. Jednou jsme ho poslali na místo, ze kterého první den volal, že tam není ani živáčka. Druhý den však objevil nedaleko hájovnu a v ní krásnou dceru hajného. Třetí den už hlásil, že si pral trenýrky. Sakra to šlo rychle. Hlavně, že už nám nenadával, kam jsme ho poslali. Myslím, že se později stala jeho životní láskou. Vzpomínám, jak jednou večer jsme si na postelích vyprávěli o životě. Kladli jsme si otázku, co bude, až ta naše vojna skončí. Co budeme vlastně dělat? Jestli nemáme zůstat na vojně, i když jsme tu vojnu nenáviděli. Ta možnost tady byla. Tu nabídku jsem také dostal. Jeden z nás, nemůžu ho jmenovat, si z podvlékaček vytáhl přirození a přehazoval si ho ze strany na stranu se slovy: „Miláčku, kdybych tě neměl, tak bych se na té vojně musel zbláznit.“ On patřil mezi ty vojáky, co měli co ukazovat. Jednou si na přirození dokonce dal visací zámek a kluci mu pak nechtěli dát klíč. Byla to taková vojenská sranda z nudy. Těžko to pochopí ten, kdo na té vojně nebyl. Do Milana Veškrny se zamilovala sestřička v nemocnici. Pořád si stěžoval na hemeroidy, které ale žádné neměl.

Milan a basa

Jak se mu podařilo odejít na nějaký čas do nemocnice, bylo mně pořád záhadou. On tam v té nemocnici byl celý měsíc. Když se vrátil k útvaru, byl osvobozen od zaměstnání. Prodělal prý těžkou operaci. Chodil si pěkně v bačkorách, zatím co my jsme museli chodit do zaměstnání. Byl dokonce osvobozen od všech prací. Sám prohlašoval, že je jediný voják, kterému na vojně udělali větší díru do prdele. Na vojně se totiž běžně říkalo: „Jebat nás můžou, ale větší díru nám do prdele neudělají.“ Jemu ale udělali. Jednou se mně přiznal, že žádnou operaci neměl. Přesto každý týden poctivě chodil do nemocnice na kontrolu, aby se jeho stav nezhoršil. To vše mu zařídila jeho milovaná sestřička. Trošku jsme mu tu sestřičku a fingoanou operaci záviděli.

Pepa Veselý z Pardubic byl z nás nejstarší a stále doufal v povýšení. Nemohl být ale povýšen na četaře, neboť pocházel ze živnostenské rodiny. Někdo z příbuzných prý vlastnil hospodu a to byl v té době velký hřích. On se vlastně obohacoval na dělnické třídě - prevít jeden. Pepovi byla pořád zima a většinu volného času trávil v sedě třeba i na studeném radiátoru.

Na desátníka Pepu Zimu nejde zapomenout. On jediný z nás byl ženatý. Doma mu plakalo malé děcko. Tomu však nevadilo se zamilovat do jedné slečny z Havlíčkova Brodu. Byla to větší láska, než kdyby byl svobodný. Ona ve své naivitě věřila všemu, co jí Pepa řekl. Lhal jí, že je v civilu montážní technik a že převážně jezdí pracovat do zahraničí. Kamarádi ji zase hecovali, že jestli s ním chce vážně chodit a jezdit do zahraničí, tak si ho musí vzít. Jinak že bude doma a zůstanou jí jenom krásné vzpomínky na Pepíka. Helenka tomu věřila a jako správná žena začala jednat. Pepa jednoho krásného dne nám oznámil: „Kluci, paráda budu se zasnubovat s Helenkou.“ Ty zasnuby Pepíkovi nešlo vyvrátit za žádnou cenu. Jednu sobotu se dal do pořádku a šel na zasnuby. Přišel někdy k ránu s bujarou náladou. Bohužel spal vedle mě na posteli. Mezi námi byla jenom malá ulička. K ránu cítím nějaký hospodský smrad. Kouknu a vidím v uličce Pepíkovy zvratky. No nazdar hodiny. Povídám: „Pepo, vstávej, vždyť jseš celej poblitej - ty prase.“ On jenom vytáhl levou ruku z pod deky a kručením z něj vylezlo: „Koukni.“ Na prsteníčku se mu leskl zlatý zásnubní prsten. Když přišel trošku k sobě, tak nám vyprávěl, jak to bylo u Helenky vynikající. „Kluci, tam se sešlo asi na padesát příbuzných. Tolik strejdů a tetiček jsem snad nikdy pohromadě neviděl. Tak byste se volizovali, co tam bylo pití a žrádla. Tak jsem se snad v životě neměl. Tak se volové nedivte, že jsem se ráno poblil. Helenka je tak blbá, že někomu z vás uvěřila, že si ji po vojně vezmu. Jak bych si ji asi mohl vzít, když jsem šťastně ženatý.“

..

V roce 1954 se v celé republice nacvičovalo na I. Celostátní spartakiádu. Pochopitelně, že armáda se na tuto velkolepou akci také připravovala. Tím se chtěli komunisté vytáhnout před celým světem a tomu také věnovali všechno - jak v civilu, tak i u armády. My, protože jsme koncem roku měli jít do civilu, tak nám nácvik vojenské skladby nebyl nic platný. Požádali jsme proto velitele nadporučíka Zdráhala, aby nám zajistil cvičitele pro civilní skladbu pro muže. Předem jsme věděli, že nikoho nesežene a my budeme mít volno. Ostatní čtyři u pluku pilně nacvičovaly a my v té době se věnovali sami sobě. Jenomže nikdo netušil, co se všechno na té vojně může stát. Na letišti bylo zřízeno velké podium s rozhlasovou aparaturou a celý pluk měl velkou nácvičnou na spartakiádu. Byli jsme rádi, že tam nemusíme. Jenže přišel poručík Snížek, že rozkaz platí i pro nás. To už bylo v době, kdy celý útvar na letišti pilně nacvičoval. Pravím: „Soudruhu poručíku, nemá cenu abychom na letiště chodili. Přece víte, že tu skladbu neumíme a že z toho může být jenom velký průšvih.“ Nenechal si nic vymluvit, že prý to je rozkaz, který platí pro všechny. Mě ten vůl pověřil, abych celou naši rotu odvedl na letiště. Sám tam nešel. Předem asi věděl, že z toho bude průser. Jak jsme se přibližovali k cvičícím vojákům, nějaký velitel přes mikrofon na nás řval, ať se okamžitě zařadíme na konec útvaru. To jsme také učinili. Pokud jsme byli čelem k tribuně, bylo vše v pořádku. I obrat vlevo nám nedělal potíže. Byli jsme jako opice. Co dělali vojáci vlevo, tak jsme je napodobovali. Nejhorší byl obrat o devadesát stupňů vpravo. To jsme byli vlastně první a podle nás cvičilo dalších pět set vojáků. My je všechny tak dokonale zblbli, že ten celý nácvik zkolaboval. Velitel řval do mikrofonu, co to tam je za hovada a my utíkali přes letiště, co nám nohy stačily. Měli jsme strach, aby nás ten vůl nepostřílel. Poručík Snížek už o tom vůbec nechtěl nikdy mluvit a ani nadporučíku Zdráhalovi nebylo do řeči. Tím skončil pro nás definitivně nácvik na spartakiádu. Myslím, že oba naši velitelé dostali tenkrát důstojnickou důtku.

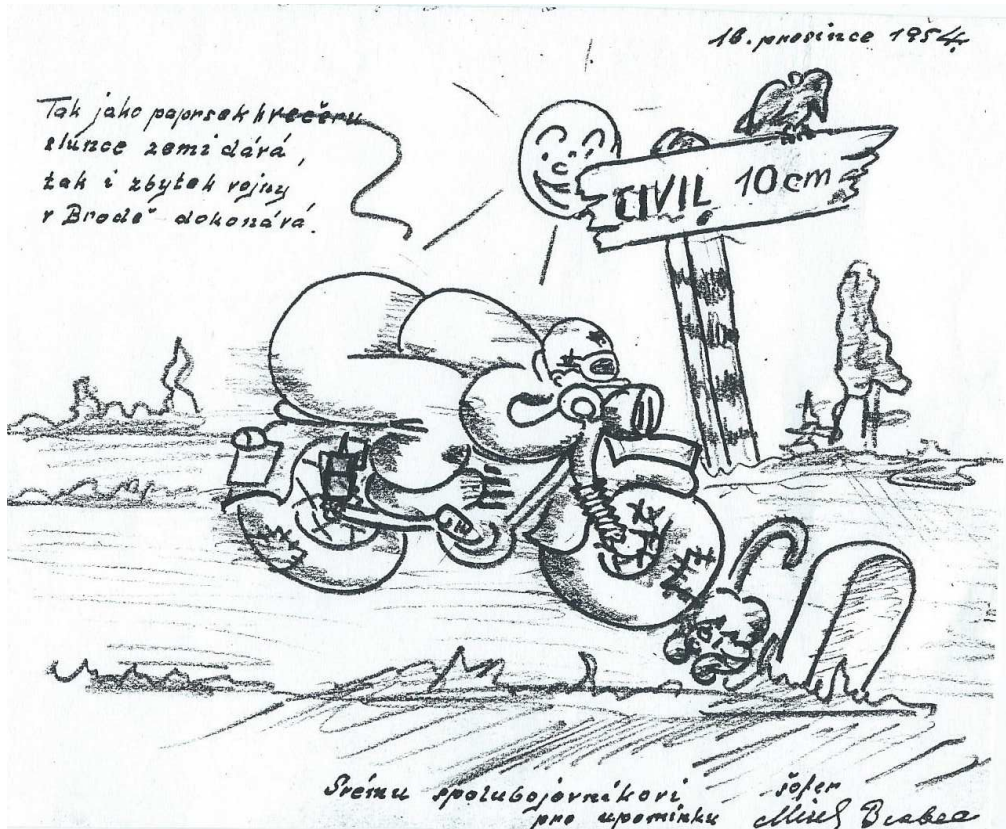
Pokud jsme nejeli na nějaké krátkodobé cvičení, byla u útvaru nuda. Pluk za nějaké zásluhy obdržel zástavu, která byla umístěna na čestném místě přímo na chodbě hlavní budovy štábu. Kolem zástavy byly samé živé květy. U zástavy vždy stál stráž vybraný poddůstojník nebo důstojník. Měla to být čest pro každého vojáka. Mě tam také chtěl dostat poručík Snížek. Musel jsem mu to vymluvit. Uznal sám, že by zase mohl mít průšvih. Zástava byla něco posvátného a já bych se asi těžko mohl se svou povahou u ní tvářit důstojně. Sem tam někdo z vojáků nevydržel dvouhodinový interval na vystřídání, a tak svou potřebu zpravidla udělal do květináčů. Z květináčů byl proto cítit pach moče a v krátkých intervalech muselo docházet k výměně výzdoby.

Jak se tak blížil podzim, chodili jsme občas do služby. To znamenalo třeba na 24 hodin dělat velitele stráže, velitele u brány nebo u praporu. Samé vyšší funkce. Ke každému veliteli byli přiděleni pomocníci a celému tomuto seskupení velel dozorčí vojskového tělesa, tak zvaný deveták (DVT).

Jednoho dne jsem dělal dozorčího u praporu v hlavní budově. Přímou proti vchodu do budovy byl umístěn stůl, kde byl telefon a kniha, do které se zapisovaly všechny události včetně záznamů o vycházkách apod. Co čert nechtěl nebo chtěl, byl u praporu vyhlášen nejvyšší stupeň ohrožení. Přišla zpráva, že z Prahy přiletí letadlo s důstojníky MO na kontrolu. Jakmile se letadlo objevilo nad letištní plochou, nastal úprk důstojníků, poddůstojníků i mužstva. Pod heslem Zachraň se, kdo můžeš, mě tam nechali u stolku samotného. Ode mě utekl i pomocník dozorčího. Já už jsem utéci nemohl. Sám voják u stolku čekám, co se bude dít. A také se dělo. Ode dveří se ke mně hrnul nějaký důstojník s lampasem a v ruce držel kliku. Protože jsem nevěděl, jakou má šarži, tak jsem zavelel: „Prapore pozor.“ On tam stejně nikdo nebyl. „Soudruhu,“ zašmodrchal jsem jeho hodnost, „po dobu mé služby se nic zvláštního nestalo. Prapor plní povinnosti dle rozvrhu.“ Ten s těmi lampasem na kalhotách byl asi generál major od letectva. Takové zvíře u vojáků jsem ještě neviděl kromě nalíčeného Alexeje Čepičky. Generál s klikou v ruce pravil: „Takže soudruhu četaři, tomu říkáte, že se nic nestalo a co je tohle?“ a ukázal na kliku. Pořád jsem nevěděl, co to je za šarži, a tak jsem ze sebe vykoktal: „Vadná klika je uvedena v knize závad již několik dní. Bohužel ji zatím nikdo neopravil.“ Měl jsem štěstí, že závada byla skutečně uvedena v zápise. Jinak by mě asi nechal zavřít. Jak rádi důstojníci říkali při těchto příležitostech: „Nechám vás zavřít, až budete černej.“ Co tou barvou mysleli, nevím dodnes. Když se generál s klikou v ruce přesvědčil, že mám pravdu, odešel k veliteli praporu. Co si tam soudruzi důstojníci říkali, nevím, ale ještě ten den byla klika opravena. Když asi po hodině generál odcházel, rád jsem se postavil do pozoru a šel jsem mu raději otevřít hlavní vrata, aby mu nedej Bože, zase v ruce nezůstala vnitřní klika. To by asi nepřežil a já s ním. Ještě druhý den jsem z něj nebyl dobrý. Kluci z toho měli náramnou srandu a bavili se celý týden na můj účet. Něco podobného se také stalo později. Ne však už mně. Taky někdo přiletěl na kontrolu z Prahy. To už jsem ale neměl službu, a tak jsem včas mohl také vyklidit pole. S kluky jsem utekl do kotelny, kde byl sklad uhlí. Ta kotelna se nacházela mimo hlavní budovu v dřevěném domku. Měli jsme radost, že jsme se tam sešli s naším politickým pracovníkem poručíkem Snížkem. On se před námi schoval za haldu uhlí, abychom ho neviděli. Ale nakonec stejně z úkrytu musel ven. Asi mu bylo trapné, že i on

důstojník utíká před kontrolou. Jen těžko by nám vysvětloval, že byl přikládat uhlí do kotle.

Se začínajícím podzimem se blížil konec naší dvouleté prezenční služby. Proč nám vojnu prodloužili o 2 měsíce, nám nebylo známo. Říkali, že můžeme být rádi. Ti vojáci co narukovali před námi, dostali navíc 10 měsíců, a to prosím, už měli připravený civil. Vím, že když jim toto prodloužení oznámili, šli se kluci opít a zahazovali vzorné vojáky a trvalo to důstojníkům dlouho, než je umravnil. Nedivím se, že byli naštvaní. Další vojáci pak dostali 7 měsíců. My si prý nemáme na co stěžovat a máme mít radost, že budeme sloužit jenom o 2 měsíce déle. Sovětští vojáci prý slouží o mnoho déle a je to pro ně velká čest a ne jako pro nás zátěž.

Někdy počátkem listopadu 1954 jsme museli jít na náměstí v Havlíčkově Brodě oslavit Velkou říjnovou revoluci. Samozřejmě že šel celý

pluk i s hudbou. My z letiště jsme to měli přece jenom o kus dál než od té posádky městské. Já jsem na příkaz velitele měl za úkol odvést rotu K na náměstí. Když jsme přicházeli k náměstí, tak kluci zpomalili krok a já jak blázen jsem šel vlastně sám bez vojska. To mně udělali kamarádi naschvál, aby prý byla sranda. Co si mysleli Broďáci, nevím. Asi že jsem se už z té vojny dočista zbláznil.

Při příležitosti oslav Velké říjnové revoluce byli u útvaru někteří vojáci vyznamenáni titulem Vozrný voják. Náš velitel nadporučík Zdráhal na nás zapomněl, a tak při rozdělování medailí u pluku jsme mu zpívali písničku Sedm let jsem u vás sloužil a nic jste nám nedali. Koukal na nás jako uzenáč. Trošku nás to štvalo. Když jsme viděli, kdo z jiných rot vyznamenání dostal, byli jsme z toho trošku smutní. Mohli jsme se třeba v budoucnu svým synům nebo dcerám pochlubit, jací jsme to byli vojáci. Proč to velitel udělal, nevím. Jemu by návrhy na udělení vzorných vojáků spojařů na pluku určitě prošly.

V posledních měsících roku jsme už byli prakticky u útvaru navíc. Museli jsme předat auta našim nástupcům a nás z hlavní budovy přestěhovali do dřevěných budov, kde jsme přežívali do konce roku. V tom lágru byla normální kamna na uhlí a dřevo. Tak pokud jsme chtěli mít teplo, museli jsme si topit. Snad jediný, kdo nebyl líný, byl Tonda Komzák. Díky jemu jsme nezmrzli.

Nastal poslední měsíc vojny. Psal se vytoužený prosinec roku 1954. Vzpomínám, jak z ušetřených peněz jsem si koupil do civilu hnědý oblek za 1.200,- Kč. Ty ušetřené peníze jsem měl opravdu ze žoldu. V té době za funkci náčelníka směrových stanic jsem měsíčně dostával kolem 250 korun. Možná že někdy víc, když jsme dostali odměnu za ušetřený benzín. U stanic jsme měli agregáty na 220 voltů po Němcích. Norma byla tuším jeden litr spotřeby benzínu na hodinu. Tak jsme psali delší provozní časy, než byly skutečné.

Rodiče mě v té době nemohli finančně podporovat. Otec byl v důchodu. Za 40 roků služby u pošty dostával důchod 380,- Kčs měsíčně. Matka, aby dostala důchod, tak vázala doma provázky určené pro zemědělce. S bídou dali dohromady měsíčně tisíc korun. Kdybych si peníze neušetřil, tak jsem šel z vojny asi nahatý.

Procházka v Praze 29. 11. 14.

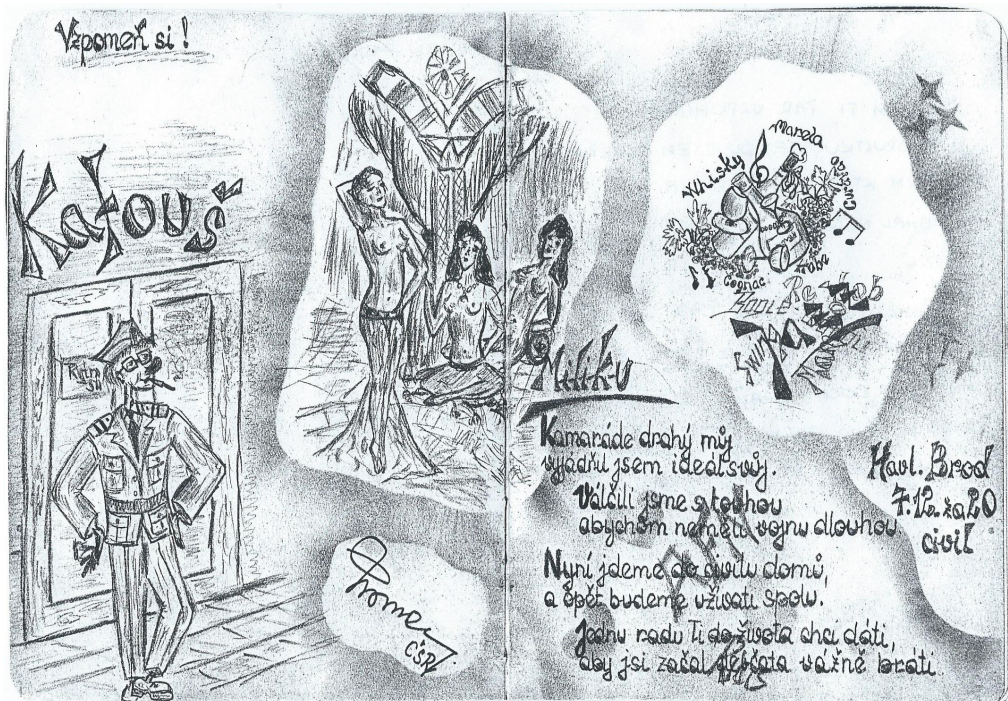

Kresba od Pepi šoféra na rozloučenou

Poslední Vánoce na vojně pro mě byly již třetí, kdy jsem nebyl doma u rodičů. Na Štědrý den nám na vojně dali vždy lepší večeři. Byl tradiční řízek a bramborový salát, ořechy, pomeranče a už si nevzpomínám jestli ještě něco

navíc. Bylo nám všem večer smutno. Zkoušeli jsme si civil, jestli nám bude slušet. Na noc jsme se trochu posilnili vínem, a když jsme byli už v pěkné náladě, přibili jsme chleba k dřevěnému stropu a házeli po sobě skořápkami od vajec, sýrem a slupkami od pomerančů. No to byla nádhera. Bylo k půlnoci, když se na nás přišel podívat Laco Pára - poručík Bohaboj. Privil: „Kluci, viděl jsem hodně, viděl jsem i cikánskej vůz převrácenej, ale takovej bordel jsem ještě neviděl.“ Popřál nám dobrou noc a v civilu hodně úspěchů. Tím se s námi rozloučil jeden z těch výborných důstojníků –kamarádů.

Jak se tak blížil konec roku, nařídil velitel pluku kontrolu věcí, které jsme vyfasovali s příchodem na vojnu. Po rotách jsme nastupovali na letištní plochu před hlavní budovu, kde důstojníci u každého vojáka zjišťovali jeho stav věcí. Zda mu něco nechybí nebo snad přebývá. Nejhuř na tom byli vojáci, kteří šli na první kontrolu. Co jim chybělo, museli zaplatit. Rota co odcházela z kontroly půjčovala věci těm, co přicházeli. Takže pak už vlastně nikomu nic nechybělo.

Kresba od Romana na rozloučenou

Poslední dny byly také určeny k odevzdání zbraní. Zbraně byly umístěny na chodbě pod zámkem. Měl jsem radost, že jsem svůj samopal

Konečně nadešel pro nás velký den. Psal se 28. prosinec 1954. Již brzo ráno oblečení do civilu jsme obdrželi propouštěcí papíry. Dostali jsme zpět občanky a slevy na dráhu. Nastalo poslední rozloučení s rotou K. Pěšky jsme se vydali z letiště rovnou do hospody na náměstí. Tam jsme setrvali do odpoledních hodin při kávě s rumem. Bylo veselo. Jenom Pepa mezi námi nebyl. Ten odjel prvním vlakem směrem na Pardubice. Celý den ho sháněla jeho milovaná slečna. Později jsem se dozvěděl, že u pluku si sehnala adresu a zažalovala ho za podvod.

Po bouřlivých oslavách svobody jsem odjížděl směrem na Pardubice s Pepíkem Veselým a dalšími kamarády. Domů jsem bohužel nedorazil. Zůstal jsem spát u Pepy Veselého v hospodě v Pardubicích. Moc jsem toho nenaspal. Ten rum s kafem udělal své. Doma bylo krásně - kamarádi už na mě čekali. V té době na mě už žádná láska nečekala. Všechny mě opustily. Byl jsem svobodný - bez závazků a těšil jsem se na nový život. V Praze jsem rozvázal pracovní poměr v Tesle, závodě Julia Fučíka, Hloubětíně a 10. ledna 1955 jsem nastoupil do práce v Tesle Vrchlabí. Konečně jsem mohl opět žít normálním životem.

Část 2: Vojenská cvičení

Úvod

Pěkně v civilu si užívám svobody. Bydlím u rodičů. Jsem svobodný, nezadaný. Jezdím na vypůjčeném kole denně k autobusu, který mě spolehlivě vozí do práce v Tesle Vrchlabí. Mám nové kamarády. Občas chodím do hospody k Nejedlým na pivo. Tato pohoda však netrvala dlouho.

Jak vás jednou odvedou na vojnu, jako byste se upsali čertu. Stále vás mají v evidenci. Já jsem patřil k Vojenské správě Semily. Této správě velel soudruh kapitán Rudolf Koucký. Byla tam zaměstnaná také moje kamarádka Boženka. Za Boženkou chodil můj dobrý přítel Vladimír. Protože jsem oba dobře znal, nebyl problém se také seznámit s Rudou. Ona měla ráda oba dva - jak Rudu tak i Vlád'u. Někdy jsme se sešli u Boženky všichni tři a od té doby jsem si s Rudou tykal. To, že měl s Boženkou ač ženatý dva kluky, nevadilo Vlád'ovi a milou Boženku si později vzal za manželku. Spolu pak měli syna Vladimíra.

Místo abych měl na vojenské správě protekci, tak moje známost s Rudou byla spíše nevýhodou. Jak jinak si vysvětlit, že jsem byl třikrát na cvičení. Měl jsem podezření na vojenského papouška. Ten se snad jinému nenaučil než s tím zobákem tahat z kartotéky jenom mě. Normálně trvalo cvičení 28 dní. Tak to bylo v Hradčanech někdy v druhé polovině padesátých let, následně také v červenci roku 1961 v Hradci Králové. To poslední cvičení na podzim v roce 1961 trvalo bezmála 90 dní. Komunisté chystali válku proti Západu. V Berlíně na demarkační linii stály proti sobě sovětské a americké tanky.

Hradčany

Na první cvičení jsem odjel do Hradčan. Nejprve jsem si myslel, že mám odjet do Prahy hlídat Pražský hrad, sídlo prezidenta. Byl to omyl. Jednalo se o Hradčany - malou vesničku blízko Mimoně. Hlavně že Hradčany nejsou v Rusku. V den nástupu na cvičení jsem si vzal tašku a pár nepotřebných věcí a vláčkem jsem odjel do Mimoně. Před polednem jsem dorazil na místní nádraží, po kterém se již pohybovalo několik podnapilých záložáků. Z letiště Hradčany pro nás přijelo nákladní vozidlo. Přijeli jsme na letiště - všude sovětské Migy, naši piloti, hangáry a k tomu ta celá vojenská atmosféra. Kdo

z nás by opět nezatoužil po modré uniformě. Sáhnout si na nejmodernější letadla sovětské výroby byl v té době nezapomenutelný zážitek. Připadali jsme si jako letci, i když jsme k nim měli hodně daleko. Na letišti nás uvítal nadporučík a se slovy „Soudruzi, počkáme ještě na pár opilců opozdílů a autobus vás pak odveze do Hradčan k ubytování.“ Jak řekl, tak se i stalo. Do dneška si nedokážu vzpomenout, kde nás oblékli do modrých uniforem. Autobusem jsme se dostali do Hradčan, kde nás ubytovali ve staré škole. Ta stará škola se stala naším hotelem po dobu 28 dní. Nás záložáků bylo kolem čtyřiceti. Škola byla hodně stará, ale pro záložáky to bylo celkem dobré ubytování. V přízemí kromě suchého záchodu a stolku pro dozorcího byla velká místnost trvale zavřená, a tak jsme obývali první poschodí. Měli jsme jenom strach, abychom se náhodou nepropadli o pár metrů níž. Určitě ta podlaha byla shnilá. Kdy se ve škole přestalo učit, jsme nezjistili. Pravděpodobně to bylo brzo po osvobození Rudou armádou. Možná že ve spodní hromadě suchého záchodu bylo možné dohledat některé přebytky sovětských vojáků. Jediné co bylo pěkné, byla košatá lípa před školou a pod ní krásná lavička. Tu určitě dělal někdo z dlouhé chvíle, aby na té vojně úplně nezblblnul.

Mezi námi záložáky byl asi tak 130ti kilogramový chlap. Na něho neměli uniformu, a tak musel chodit ve svých teplákách. Marně se pokoušeli na něj u útvaru nějakou uniformu sehnat. Dokonce se rozhodli, že ji nechají ušít v Praze na míru. Přijel z Prahy krejčí, co šil uniformy pro vyšší důstojníky, vzal mu míru a to bylo tak asi všechno. Do konce cvičení se už neukázal. Tak Jarda, jak se jmenoval, vypadal mezi námi jako trestanec. Celé cvičení spal a chodil ve svých teplákách.

V okolí školy se nacházely polorozbořené domky, které nám sloužily dočasně jako záchodové skrývačky. Ve škole navštívit suchý záchod bylo obtížné, neboť výše výkalů nebylo možné ukrýt ani záchodovým deklem. Samotné Hradčany byly obydleny jenom na některých místech, kde v opravených domech bydleli důstojníci s manželkami. Tyto domy se nacházely poněkud dále od školy, aby nedej Bože nedošlo ke sblížení manželek důstojníků s obyvateli školy. Asi tak 200 metrů od školy byla hlavní silnice, kde byla malá prodejna. Pro nás to byl obchodní dům. Ze sortimentu prodejny bylo možné nakoupit cigarety, pivo, alkohol, rohlíky, chléb a možná ještě krém na boty. Prodavačka byla na vojáky milá. Asi to byla spřízněná duše s modrou uniformou. Normální člověk by tam jen těžko vydržel.

První noc jsme prožili celkem v klidu. Byl to čas na seznámení kdo a jak a odkud přišel. V sedm hodin ráno přijel nákladák se snídaní a svačinou.

Dalo se předpokládat, že ve škole nebudeme dlouho sami. Zakrátko se objevil kapitán, řekněme mu Hradčanský. Představil se nám jako velitel a seznámil nás s denním režimem. Samozřejmě že se nám dostalo patřičného politického školení. Vyprávěl nám, jak nás záložáky pracující lid vyslal na vojenské cvičení, abychom se mohli seznámit s novou technikou a po boku se Sovětským svazem mohli lépe a úspěšně bojovat proti imperialistům Západu a jejich přísluhovačům, kteří neustále maří naše mírové snahy. Protože jsme se ještě moc neznali, báli jsme se vtipkovat na jeho politickou přednášku. Zdálo se nám, že tomu ani on sám nevěří. V té době bylo zavřeno mnoho lidí, kteří byli označeni za nepřátele socialismu a patřičně potrestáni. Prostě na ně udeřila dělnická pěst, s kterou nebylo radno si zahrávat. V tomto revolučním čase byl zavřený můj kamarád Radek. Ten jako letec dostal natvrdo 12 roků jenom proto, že věděl a nenahlásil, že chlapci z jeho letky chtěli odletět na Západ. On sám tvrdil, že o tom nevěděl. Celá letka byla rozpuštěna a on byl již rok v civilu, když si příslušníci STB (estebáci) pro něj přišli. Další můj kamarád Zdeněk, dělník, obdržel od soudruhů jeden rok za to, že někde v hospodě skládal stokorunu tak, že z toho vyšlo, že na Hradě jsou oslové. Také další můj kamarád poznal hněv dělnické třídy. Vláďa, ač komunista - dělník, měl nařízenou roční nucenou brigádu na severu Čech v dolech jenom kvůli tomu, že na komunistické schůzi trošku opilý řekl, co si o některých komunistech myslí. Poučen z těchto případů nebylo vhodné kritizovat vlastně nic. Vše se mohlo obrátit v pohrdání a zesměšňování úsilí našich pracujících při budování socialismu.

V Hradčanech bylo pro nás příjemné, že se o nás prakticky nikdo nestaral. Ráno po snídani jsme šli nejprve v útvaru po silnici na letiště. Po ujití necelého kilometru jsme zjistili, že v útvaru se na letiště nedostaneme. Okované boty vojáka na žulových kostkách z nás udělali krasobruslaře. Velitel Hradčanský uznal, že těch necelých pěti kilometrů na letiště se v útvaru opravdu nedá dojít. Mohla by nastat mimořádná událost, pokud by některého vojáka přejelo cestou auto. Toho se u každého útvaru báli. Abychom se tedy dostali bez úrazu každé ráno na letiště, zajistil pro nás autobus. Pokud autobus nepřišel, tak jsme mohli jít přes letiště zkratkou nebo jsme jeli nákladním vojenským vozidlem.

Už první dny jsme zjistili, že s tím naším budováním obranyschopnosti státu to nebude tak divoké, jak nám přednášel soudruh Hradčanský. Spali jsme tak do sedmi hodin. V 7:30 hodin přijel nákladňák se snídani a svačinou. Při letovém dnu se bylo na co koukat. Když se nelétalo, šli jsme přes letiště zpátky do hradčanské školy nebo jsme lekovali po letišti a čekali na oběd, který byl

pro nás zajištěn přímo na letišti. Ve chvílích volna jsme byli pravidelnými hosty v obchůdku u krásné paní. Při pěkném počasí jsme posedávali pod košatou lípou, hráli karty a nějakým způsobem jsme se sami vzdělávali. Po 16té hodině končilo zaměstnání. Ti co měli blízko k domovu, nastartovali své motorky nebo auta a jeli ke svým rodinám nebo milenkám. Pro nás, co jsme měli k domovu daleko, zbyla jenom vojenská nuda. Protože voják musí neustále přemýšlet, jak se z nudy dostat, napadlo záložáka Pepu, že by mohl zajistit z pivovaru pivo a sklenice včetně pípy. To byl skvělý nápad. Hned dostal od všech povolení. Druhý den se před školou objevilo pivovarnické auto s plnými sudy piva. Konečně dozorčí a jeho pomocník u roty dostal smysluplnou práci. Museli roznášet žíznivcům hlavně k večernímu karbanu zlatý mok. Večerní zpěvy Nás nikdo nenasere, ideál svůj máme a jiné vojenské odrhovačky zněly často večerním hradčanským vzduchem. Tyto budovatelské zpěvy pravděpodobně dolehly také k našim důstojníkům. Nikdo z nich ale nepřišel. Nechali nás užít si svobody a nebo se báli.

Ve škole jsme měli patrové postele se slámou vycpanými slamníky. Každý voják vyfasoval jednu zelenou deku na přikrytí. Měl jsem smůlu, že jsem ležel na vrchní posteli. Každé hnutí ve spodní části postele ve mně vyvolávalo pocity opilce nebo zemětřesení. Pode mnou spal Honza Hejral. Denně mě prosil, abych ho otočil na druhou stranu, aby se nepřeležel, jinak že ho budu mít na svědomí. Jeho lenost ho později vynesla až do funkce ředitele jedné nejmenované továrny v Semilech. Z této továrny byli se mnou na tomto cvičení ještě Vláďa Blažek a Pepa Macoun. Vláďa Blažek vlastnil šestisedadlového Peugeota. Čekali jsme na příležitost, kdy a jak odstartujeme společně domů.

Každá noc byla stejná. Ti, co zrovna nebyli doma u svých blízkých a spali v horním patře postele jako já, se moc nevyspali. Každé pohnutí toho dole vyvolalo silnou reakci toho nahoře. Nejhuř na tom byl Pepa, který se nám staral o zlatý mok. Pod ním totiž ležel 130 kg Jarda. Ten když se pohnul, tak Pepa měl letecký den. Myslel si, že sedí v letadle a dělá akrobacii. Prý jen díky tomu, že byl denně ožralý, tu vojnu přežil. Jednou si Pepa dal na pivo mléko. Sám nevěděl, co ho to napadlo. V noci ho to zespodu nabralo a celý obsah žaludku neurčitě složení začal vyhazovat ven. Nešetřil nikoho. Na koho namířil, ten vypadal huř než samotný Pepa. Smrad se v místnosti držel několik dní Nepomohly ani pivní výpary.

Několik dní uběhlo v poklidu podle neměnného režimu. Nevím, který to byl den, kdy k nám zavítal velitel soudruh Hradčanský. Bylo na něm vidět, že se dobře nevyspal. Nechal nás nastoupit a když zjistil, že má u roty samé

vojíny, tak nás seřval. Prý si nevážíme hodnosti, které nám strana a vláda propůjčila. Ozval se Jarda v teplákách, kam že si má přišít hodnost, když nemá uniformu. Obličej Hradčanského zrudl jak komunistický prapor. Nebyl schopen mu odpovědět. Do jedné hodiny jsme si museli všichni našít hodnosti. Bylo zábavné dívat se na záložáky, jak se z vojinů náhle vynořili desátníci, četaři, rotní, staršinové a také jeden svobodník. Byl to Pepa Macoun. Když si Hradčanský prohlížel rotu plnou poddůstojníků, tak se zastavil u Pepy. „Soudruhu svobodníku, od kdy jste svobodníkem, pokud vím, tak jste vojínem.“ Nevím, co mu ještě řekl. Asi mu vyhrožoval zavřením. Hradčanský mu utrl černou pásku svobodníka i s výložkou a odešel. Pepa Macoun byl degradovaný důstojník Čs. armády z politických důvodů. Důstojník Hradčanský na tuto příležitost čekal, neboť to dobře věděl.

Dny ubíhaly stále stejným způsobem. Po snídani byl odjezd na letiště - pak rozchod do zaměstnání. Zaměstnáním byla zase cesta zpátky přes letiště do školy. Po obědě nastal spánek venku nebo na světnici - to podle počasí. Jak nám to pěkně utíkalo při pivečku, zpěvu a radovánkách. Až jednoho dne se páni důstojníci probrali, že by nás také měli něčím zaměstnat., „Soudruzi,“ pravil kapitán Hradčanský, „mám pro vás bojový úkol. Od zítřka budete jezdit na kotu K, kde dostanete další instrukce. Jídlo vám bude denně dovážet služba. Velitelství letiště od vás očekává, že se daného úkolu zhostíte se ctí.“ Tím jsme se stali technickým praporem, stejným jako byli PTP - pétépáci. To už jsme měli polovinu cvičení za sebou. Za Mimoní na velkém kopci stavěli vojáci radar. Měli jsme za úkol vykopat asi tak 50ti metrový kanál pro napájecí kabel. Po snídani nás denně odváželi nákladákem na kotu K. Pokud pršelo, stavěli jsme se cestou v hospodě. Tam jsme se někdy sešli s opravdovými pétépáky a jak se sluší a patří, nastávalo sblížení v podobě alkoholu.

Když jsme prvně dorazili na kotu K, zjistili jsme, že pracovní morálka tam je ještě horší než na letišti. Pár vojáků dělalo, že něco vyměřují. Někteří kopali a pak to zase zahrnovali. Nás si nikdo nevšímal a my si nevšímalí jich. Sem tam přešel nějaký důstojník s přáním, co jako tam děláme a kdo že nás tam poslal. Aby nám práce šla lépe od ruky, hráli jsme čáru. Jednoho dne přijeli na kotu K ve třech autech důstojníci. Čert ví, odkud byli. Vše kontrolovali, zapisovali a také měřili. Dokonce se někteří přišli podívat na nás, jak hrajeme čáru. Než k nám přišli, dohodli jsme se , že je nebudeme zdravít. Pokud se nás zeptají, co jako děláme, odpovíme, že hrajeme čáru. Za celých 14 dní jsme snad neudělali ani metr výkopu. Všude byl kámen a náradí bylo tak asi pro 10 vojáků a k tomu ještě nevalné kvality. Prostě to nešlo.

Asi tak týden před ukončením našeho pobytu v hradčanské škole se po prvé před večerkou objevil DVT (Dozorčí vojskového tělesa). Tento důstojník přišel zkontrolovat stav vojáků. Když jsem byl jako bažant v Havlíčkově Brodě, tak tam byla večerka ve 23 hodin. Ve 22 hodin jsme stáli na chodbě plně oblečení a čekali, až nám staršina přečte denní rozkaz velitele pluku, spočítá stav vojáků, jestli někdo neutekl a pak ze samé radosti jsme šli ven na čepobití. Pochodovali jsme za zpěvu budovatelských písní po dvoře a když se nám nechtělo zpívat, tak jsme se šli v útvaru projít po silnici. Tady v Hradčanech do příchodu tohoto důstojníka nic podobného nebylo. Na štěstí ten večer bylo noční cvičení. Každou chvíli nad námi přeletěl Mig, takže nebylo nic slyšet. Přesto jsme museli nastoupit ven před školu, aby bylo možné spočítat stav vojáků. Marň jsme mu říkali, že je to blbost, protože nás bylo tak polovina z celkového stavu. Když důstojník předčítal jména vojáků, ozývalo se buď zde nebo po slovensky tu som. Nikdo nechyběl. Říkali jsme mu, že venku je velký kravál od letadel a že bude lepší, když spočítá postele. Nevím, jestli byl tak blbý, že to nepochopil. Tak asi třikrát počítal vojáky fyzicky přítomné, než odešel. Samozřejmě že to dal do hlášení. On si myslel vůl, že budeme mít průser. Zapomněl na to, že by ten průser měl také dozorující důstojník Hradčanský. Ten ráno nemohl nic vyšetřit, protože jsme mu řekli, že chybějící vojáci ze seznamu byli na letišti a dívali se na večerní přelety letadel. Před odjezdem na kotu K nás všechny spočítal a s radostí zjistil, že nikdo nechybí. To už se ráno všichni od svých milenek a manželek vrátili, takže nemohl nikdo chybět.

Musím se zmínit ještě o další příhodě. My od Semil jsme potřebovali benzin do Peugeota. Blížil se konec našeho cvičení a bylo nutné se o benzin postarat. Věděli jsme, že v boudě na letišti jsou kamarádi, kteří mají benzinu dost. Předem smluvená návštěva s kanystrem v ruce byla pro nás bojovým úkolem. Po načerpání benzinu a posezení u lahvinky vínečka nás z pohody vyrušila nečekaná návštěva. K boudě se přibližovalo asi šest důstojníků. Byla to kontrola z Ministerstva obrany - samá vysoká šarže. To jsme měli trochu stažený zadek. Rychle jsme schovali kanystr. Otevřely se dveře a místní četař podal tomu nejvyššímu přicházejícímu důstojníkovi hlášení. Milý podplukovník ihned poznal Pepu Macouna. „Pepo, co tady děláš?“ Objali se jako milenci a bylo rázem po kontrole. Oni dva se dobře znali, když spolu sloužili. Pepa Macoun měl smůlu. Z politických důvodů byl degradován na vojína. Ten jeho kamarád měl štěstí. Nedělal soudruhům potíže, a proto to dotáhl až na Ministerstvo obrany. Důstojníci z MNO byli k nám kamarádští. Zeptali se nás, jak se nám na posádce líbí a jak je o nás postaráno. Samozřejmě

že jsme si na nic nestěžovali. Vychvalovali jsme velitelství letiště až do nebe. Přece jim nebudeme říkat pravdu. Kdybychom jim řekli, jak to na letišti skutečně vypadá, tak by se ta pravda obrátila proti nám a důstojníci by nám zbytek cvičení pořádně osladili. To už jsme jako staří mazáci věděli proč si nestěžovat.

Nevěděli jsme, jak dlouho se zdrží kontrola na letišti a zda se nám podaří benzin přenést přes letiště. Zabalili jsme kanystr do vojenské košile, protože čert nikdy nespí. Při trošce smůly bychom asi vyfasovali trest za krádež a prodloužili si tak pobyt na vojně. Nic se nestalo. Měli jsme štěstí a benzin jsme šťastně vylili do Peugeota. Cesta domů do Semil tak byla zajištěna.

Pomalů a jistě se přiblížil poslední den našeho cvičení. Nálada byla výborná a někteří už ani nejezdili ke svým milenkám. Večer před naším odjezdem se s námi přišel rozloučit velitel letiště a poděkoval nám za odvedenou práci. Trošku jsme se styděli. Vždyť jsme za celou tu dobu neudělali nic a ani jsme se v bojové přípravě ničemu novému nenaučili. Já jako náčelník směrových stanic jsem vůbec neviděl nové decimetrové stanice. Je možné, že na letišti tyto stanice vůbec nebyly. To by imperialisté čuměli, jakou máme vycvičenou armádu. Už v té době bylo něco shnilého ve státě.

To, co nikdo z vojáků už nečekal, stalo se skutečností. Celých 28 dní nebyla ráno rozcvička a nikdo nás nebudil. Poslední den ráno všichni tvrdě spali po probdělé noci. Někdo byl ještě ve stavu, kdy nevěděl, jestli bude nebo nebude. Velitel Hradčanský nás totiž poprvé přišel vzbudit k ranní rozcvičce. Nikdo nepomyslel, že ten vůl, co nás přišel budit, je velitel Hradčanský. Vzduchem létaly boty a nadávky počínaje pánským přirozením a konče dobyt看em. Asi tak po dvaceti minutách se mu podařilo rotu zlomit a dostat nás ven na rozcvičku. Běh a různá tělesná cvičení uspokojovala jeho konání. Shodli jsme se na tom, že za jeho špatnou náladu může asi jeho paní. Nebyla mu po vůli, a tak si vztek vynahradil na nás. Jeho chování jsme odpustili jemu i manželce.

Tak sbohem armádo - sbohem Hradčany - sbohem kamarádi - ať žije civil.

Hradec Králové

Bylo to v létě v roce 1961, kdy jsem odjel do starých kasáren v Hradci Králové. Ta kasárna nechala postavit Marii Terezie. Tak si asi umíte představit, co to bylo za budovy. Zdi byly tak metr široké a vše ostatní také odpovídalo době postavení. Byla to taková vojenská pevnost. Snad jenom poloha poblíž centra byla pro vojáka výhodná. Naproti přes ulici byl internát pro zdravotní sestřičky. Jestli se tam i učilo, nevím. Pro nás vojáky bylo příjemné alespoň se na ně koukat z oken, jak tráví dny. Možná že na tom byly stejně jako my. Taky asi nemohly svobodně vyjít do ulic.

Uprostřed budov v objektu kasáren bylo velké prostranství. Tam jsme se také zpočátku učili chodit, obraty doleva, doprava a čelem vzad. Trošku mně to připomnělo první dny na vojně v Havlíčkově Brodu. Brzo to unavilo i poddůstojníky, co nás měli na starost. Pro mě bylo překvapením, že velitelem posádky byl můj dobře známý nadporučík Zínek z Čeperky. Byla to posádka 59. radiopraporu Ministerstva obrany, která byla v době mé základní vojenské služby na Petříně v Praze s pobočkou na Čeperci. Abychom se nenudili tak jsme, pokud bylo hezké počasí, vyráželi k Labi do slepého ramena za most se koupat. Myslím, že to byla pro Hradečáky plovárna nebo koupaliště. Jediné co jsme museli dodržovat, bylo přijít včas na oběd nebo na večeři. Přes bránu jsme museli vždy jít v útvaru. Nic jsme sice nedělali, ale na vycházky do města jsme nesměli. To už tak na vojně bývá, že některé věci nemají logiku.

Překvapením pro nás bylo, že po 14ti dnech našeho cvičení jsme celý útvar stěhovali do Ruzyňských kasáren v Praze. V kasárnách byli spojaři a ještě také raketový oddíl. Celý zbytek cvičení v nových kasárnách jsme ve skladu rovnali boty a jiný vojenský materiál. Nějakou sabotáží někoho jsme neměli v pořádku uniformy. Na pokrývce hlavy na lodičce nám všem chyběl lvíček. Rovněž tak lvíček chyběl na opasku. Někdo ty lvíčky asi zapomněl naplánovat. Na celou dobu cvičení jsme měli jen jednu košili. Proto jsme asi také nesměli chodit do města, abychom Čsl.armádě nedělali ostudu. Byl dost problém, aby nás velitelé donutili našít si hodnosti. Velkou námahou pro mě znamenalo našít si na kabát celkem šest červených pásků - hodnost četaře. Červené pásky se používaly u zelených, zatímco u modrých byly pásky černé.

Jednoho dne mě požádal voják Jano, abych ho vzal do Prahy. Nevím, odkud pocházel. Prý ještě v Praze nikdy nebyl. Myslím, že byl někde ze Slovenska, ale mluvil s českým přízvukem. Protože z vypravování věděl, že Prahu znám, tak si mě vybral za partáka. Když byl čistý vzduch u útvaru, vydali jsme se z Ruzyně do Prahy. Samozřejmě že jsme neměli nejenom lvíčka

na lodičce a opasku ale také ani vycházkovou knížku. Vycházková knížka nahrazovala vojákovi občanský průkaz. V rozmačkané košili a s úsměvem na rtech jsme se procházeli středem města. Na Národní třídě nás zastavila vojenská policie. Mě četaře chytil major pod krkem a narval mě do nějakého výklenku a tam podrobil výslechu. Podle vojenského řádu mě nemohl kárat před nižší šarží. On byl tak rozčilený z toho mého vzhledu, že se zapomněl zeptat od kterého útvaru vlastně vůbec jsme. Utíkali jsme pak na nejbližší tramvaj a byli jsme rádi, že nás bez potrestání propustil. Hlavně že nevěděl od kterého útvaru jsme. Asi bychom si prodloužili o nějaký ten den cvičení.

Rovnáním bot ve skladě jsem tak slavnostně ukončil další cvičení v Praze - Ruzyni. Jako bývalý náčelník směrových stanic jsem za celou dobu druhého cvičení nepoznal nové decimetrové stanice čsl. výroby/ Hora a Duha/, což by odpovídalo mé vojenské kvalifikaci. Proč tomu tak bylo - nevím. Uměl jsem alespoň rovnat boty.

A je to tady zas - píše se září 1961

Ještě jsem se nevzpamatoval z posledního cvičení a už dostávám další rozkaz k nástupu na mimořádné cvičení. Dokonce rozkaz na neurčito nám vojákům v zaměstnání rozdával sám technický náměstek. Komunisté strašili válkou proti západním imperialistům. V Berlíně stáli proti sobě sovětské a americké tanky. Klademe si otázku. Bude válka? Na povolávacím rozkaze je místo nástupu Praha - Ruzyně. Loučím se svou milovanou dívkou Dagmar a odjíždím se smíšenými pocity do Prahy. První moje zastávka byla ve Slovanské restauraci na Národní třídě proti Sevastopolu. Nebyl jsem tam sám, kdo vychutnával poslední dny svobody. Z Ruzyně pro nás přijel nákladňák a v kasárnách nás ihned oblékli do uniforem. U útvaru jsem byl přidělen k jedné mobilní decimetrové stanici. V automobilech byly namontovány nové decimetrové stanice (Hory nebo Duhy), které jsem nikdy nepoznal a tím pádem jsem je nemohl ani obsluhovat. Byl jsem v posádce vozu spíše na obtíž, neboť jsem mohl zastávat pouze funkci strážného. K tomu všemu jsme ještě vyfasovali nové samopaly s puškovými náboji. Kdo tyto samopaly vymyslel, nemohl být nikdy na vojně. Tento samopal nesměl spadnout vojákovi na zem, jinak nestřílel. Pouzdro samopalu bylo z tenkého pláště, takže stačilo jenom málo k tomu, aby se podavač zasekl.

Politruck v záloze měl u sebe tabulku s výpočty, kolik by bylo v prvních dnech války mrtvých. Číslo uváděl v milionech, a tak jsme mu řekli, že vlastně

je jedno jaké máme samopaly. Stejně je nebudeme potřebovat. Rovněž s jednou dekou na přikrytí jsme válku nemohli vyhrát. Tu deku nám museli ještě navíc půjčit bažanti, jinak bychom asi venku zmrzli. Deky prý nebyly ani ve skladech MZ. Vojáci dokonce civilistům odebírali jejich osobní automobily především sovětské výroby - Žigulíky. Dokonce jsme viděli i odebraná mlékárenská auta, která pak sloužila vojákům.

Prvním naším stanovištěm se stal les u Dobříše. Spali jsme buď venku pod celtou nebo na nákladním vozidle. Jen poručík spal v maríngotce. Kluci základáci ho znali a věděli, že se bojí a že se setměním půjde určitě spát. Měli jsme jistotu, že se probudí až ráno. Přes den na nás byl dost přísný. Dokonce jsme museli vykopat v lese záchod, který jsme my vojáci vůbec nepoužívali. Poručík se bál kontroly, a tak ze samého strachu tam chodil vykonávat svou potřebu sám. To jsme mu rádi umožnili. Když k nám někdo z vojáků na stanici přijel, nikdy jsme jim nezapomněli ukázat důstojnické hovno.

Jednou večer jsme dostali chuť na pivo. Věděli jsme, že poručík nevyleze z maríngotky dříve než bude ráno. Náčelník stanice, základák, nechal jednoho vojína u obsluhy a ostatní jsme se vydali přes les do vesnice. V hospodě bylo veselo, pěkně jsme to roztočili. Některým hostům to naše chování vadilo. Samopaly jsme měli s sebou, a tak jsme se nebáli. Víím, že někteří kluci vytáhli z opasku bodáky a připravili je na stůl pro případ napadení. To nás trochu zachránilo. Večerním autobusem jsme se dostali na vršek lesa, kde nám ochotný řidič zastavil. Pěšky ke stanici to mohlo být tak půl kilometru. Nemohli jsme zabloudit. Zapnutý benzinový agregát byl slyšet snad na několik kilometrů. Kdyby nás chtěl nějaký diverzant zlikvidovat, tak by mu to žádnou práci nedalo.

Už nevím, jak jsme u Dobříše byli dlouho. Spojení s protistanicí bylo v pořádku a o válce se nemluvilo. Později nás přemístili do oblasti Mladé. To už s námi poručík a ani jeho maríngotka nejela. Byli jsme sami. Stalo se nám, že se u nás zastavili sovětští vojáci. Došlo k přátelské besedě. Oni nám vyprávěli, jak je o půlnoci se spojovací technikou naložili na vlak a neřekli jim, kam jedou. Neměli cigarety ani peníze, aby si někde mohli něco koupit. Tak jsme jim dali cigarety, pivo a peníze, aby na nás vzpomínali v dobrém. Obdivovali naše auta a spojovací techniku. Jejich auta vypadala jako pojízdné včelí úly. Prý měla spotřebu 100litrů na 100kilometrů a ještě k tomu nejela.

V prostoru Mladé jsme se seznámili se spojaři, kteří natahovali dráty od našich stanic k pozemním ústřednám. Měli stany blízko nás a u nich přivázané dvě slepice. V té době rostly houby a oni čekali, až jim slepičky snesou vajíčka, aby měli dobrou smaženici. Když už měli smaženic dost, dostali chuť

na slepice. Ze slepic uvařili polévku a masíčko a obojí dali také ochutnat naší posádce. Protože já slepice nejím, musel jsem se spokojit s konzervou. Ty konzervy, co jsme fasovali, byly všechny stejné. V té době konzervárna celý měsíc vyráběla jenom vepřové s mrkví. Vojáčku, nestěžuj si. Konzervárna musí plnit plán a kvůli vojákům prý nebude předělávat výrobní linku. Tak se kluci naštváli, sebrali konzervy a v obchodě je vyměnili za pivo a kořalku. Ale přišel na nás hlad. Kluci to vyřešili po svém. Sebrali navečer skříňovou Tatru 805 a vyjeli do terénu. Vrátili se s perfektně připraveným plánem na zítřek. Já koukal jak blbec. Měli na vteřinu vypracovaný plán, jak ukrást slepice. V tom plánu snad nechybělo nic, co by mohlo zhatit jejich úmysl. Večer skutečně přivezli tři slepice. Kdyby prý to sele nebylo tak těžké, tak by byly i vepřové hody. V duchu jsem si říkal, do jakého průseru se ženeme. Kdyby tuto krádež dostal na stůl vojenský prokurátor, tak bych se asi domů tak jednoduše nedostal.

Dny ubíhaly a na frontě byl klid. Občas nás přesunuli do jiných pozic, kde jsme v klidu čekali na další rozkazy. Jednou při malém soustředění různých posádek v lese k nám promluvil důstojník a oznámil nám, že naše vojska úspěšně obsadila řeku Rýn. Nevěděli jsme, co si o tom máme myslet. Věděli jsme, že důstojníci v té době měli u sebe mapy západního Německa. My jsme měli jenom speciální mapy našeho území. Asi to byla jenom taková hra na vojáky.

Při dalším přesunu jsme se dostali blízko nějaké vesnice. Protože jsme byli bez důstojníků, tak to hned využili kluci z posádky a jeli obhlédnout terén - nám chyběly peníze. Když zjistili, že místní lesní správce je také na vojně, nabídli místním domorodcům, že jim zajistí na zimu palivové dříví. Na druhý den vyprázdnili nákladák, vzali pily a šli řezat do lesa dříví. Ta jejich pracovitost vynesla 400 Kč a bylo po starosti. Vojáčkové měli plná břicha a i na cigarety a pití něco zbylo.

Už jsme byli v terénu téměř dva měsíce a stále se nic podstatného nestalo. Válku si asi politici rozmysleli. Byli jsme tomu rádi, že snad se už brzo vrátíme domů ke svým ženám, milenkám a kamarádům. Doslechli jsme se, že komunisté nechali vypustit přehradu, aby v případě bombardování nebyla ohrožena města. Jestli to tak bylo nevím, ale vím, že byly později potíže s elektrickým proudem.

Rozkazem jsme byli staženi do lesa někam blíže ku Praze. Bylo tam hodně vojáků různých profesí a několik polních kuchyní. Byl to takový správný vojenský organizovaný chaos. Vzpomínám na krásnou podzimní neděli. Pěkně svítilo sluníčko a bylo příjemné teplo. Jenom v kuchyni

nadávali, že nemají pitnou vodu a nemohou uvařit oběd. Tak jsem se také přihlásil, že pojedu shánět vodu. Bylo nás asi šest, co jsme s kanystry odjeli do vesnice. Náhodou v té vesnici bylo posvěcení. Po naplnění kanystrů pitnou vodou jsme se stavěli v hospůdce, abychom uhasili žízeň. To jsme ale dělat neměli. Jak nás místní uviděli, museli jsme si s nimi popít. Jenže to pití nemělo konce. Marně jsme jim říkali, že nás s vodou čekají kuchaři. Netrvalo dlouho a už jsme s nimi stáli na stole a hulákali do otevřených oken s místní kapelou myslivecké písničky. Nikomu ani nevadilo, že pod okny projíždějí sovětská vojenská vozidla. Úplně ožralí, včetně našeho šoféra, jsme se vraceli k posádce. Jeli jsme prostředkem silnice, takže nás nemohl skoro nikdo předjet. Nějakému sovětskému vozidlu se to podařilo a dokonce nás i zastavil. Náš řidič stejně nevěděl, co mu říká a my jsme hlavně měli strach, aby ho nepozvracel. V opilém stavu místo do lesa k posádce jsme dojeli do Jevan. Po malém vystřízlivění v Jevanech jsme šťastně dojeli k našim milovaným kuchařům. Marné bylo vymlouvání, že jsme nemohli nikde sehnat pitnou vodu. Dobře to však dopadlo. Kuchaři si vodu půjčili a něco od oběda i pro nás zbylo.

Zakrátko po této příhodě jsme byli staženi do kasáren v Ruzyni. Skončila tak hra na válku. Byli jsme rádi, že vše dobře dopadlo a že brzo budeme opět doma u svých nejbližších. Z toulek po vlastech českých a z nepořádného života jsem dostal horečku a průjem. Byl jsem poslán do Vojenské nemocnice v Praze - Střešovicích. Vojenští lékaři mě umístili na infekční oddělení. Tam byla pohoda. Pacienti na infekčním oddělení mohli kouřit na posteli, a tak jsem si připadal jako někde na zámku. V té době nás kuřáků na pokoji bylo dost a občas pro kouř nebylo vidět na pacienty. Kromě medikamentů nás léčili mlékem a šunkou a vůbec strava byla neskutečně dobrá. Byl tam také mezi námi cikán někde ze Slovenska. Byl to výborný kluk a ještě ke všemu hodně chytrý. Hrál bezvadně šachy a byl těžko k poražení. Obdivoval jsem jeho rodiče, kteří ač hodně staří, vážili cestu ze Slovenska, aby ho mohli navštívit. Přivezli mu slivovici, kterou jsme se všichni léčili včetně náčelníka doktora. Náčelníci v nemocnici byli ve funkci primářů. Nesmírně jsem si vážil té velké lásky rodičů k němu. Když si uvědomím tu dalekou cestu jenom proto, aby ho viděli přes okénko na cca 30 minut. Naše ložnice byla umístěna pod úrovní chodníku. Něco jako ve sklepě. Na infekčním oddělení nebylo možné přijímat návštěvy a ani jsme nesměli chodit po chodbách. Jenom na pánském záchodě jsme se mohli sejít třeba se žloutenkáři nebo s pacienty s jinými infekcemi. Tam jsme si byli všichni rovni. Denně nám odebírala sestřička z řitního otvoru vzorky. Pro sestřičky to muselo být nepříjemné.

Vzpomínám, jak jsme je navigovali na přesné místo odběru s povely jako výš, doleva, doprava, zásah a podobně. Nevím, proč se sestřičky nechtěly dívat na naše zadky. My jsme se na ty odběry vždy těšili. Těžko by pro nás někdo vymyslel lepší zábavu. Kromě odběru stolice jsme denně hlásili počet vykonaných velkých potřeb. Počty jako 14krát nebo i 20krát nám dávaly jistotu, že si pobyt v nemocnici prodloužíme.

Nic ale netrvá věčně. Skoro každý den za mnou do nemocnice chodil kamarád Ruda Šubrt, který mě informoval o dění na posádce. Jednoho dne mně přišel oznámit radostnou zprávu, že nám zítra končí mimořádné cvičení. Marná byla prosba u náčelníka, aby mě ještě ten den propustil. Musel jsem čekat na druhý den. To už jsem cestou k posádce potkával některé vojáky v civilu. Než mě propustili, sepsali se mnou protokol. Chyběla mně BCHL - bojová chemická látka, kterou měl každý voják s přísně evidovaným číslem u sebe. Jak jsem mohl vědět, kdo mně ji ukradl, když jsem byl v nemocnici. Dokonce vojáci chtěli, abych ji zaplatil. To jsem odmítl. Po dvou hodinách mě přece jenom propustili a s kamarádem Rudou jsme šťastni odjeli domů. Měli jsme společnou cestu. On bydlel v Horní Sytové a já v Dolní Sytové. Od té doby jsem již na žádné vojenské cvičení povolán nikdy nebyl.

Část 3: Závěr

Těm, co dočtou mé vzpomínky na vojnu chci sdělit, že jako autor nejsem žádný spisovatel. Tak je prosím, aby kostrbatý slovosled v některých kapitolách mně prominuli. Je těžké se někdy soustředit a napsat to tak, aby se i mně to líbilo. Tím víc si vážím spisovatelů, že to dokáží lépe. I oni tak jako já neustále něco v napsaném textu mění.

Na těchto vzpomínkách jsem pracoval možná s přestávkami minimálně 10 roků. Za tu dobu se leacos změnilo. Ze začátku jsem tyto vzpomínky psal na obyčejném psacím stroji. Děkuji mému synovi Markovi, že mně opatřil počítač a že mně také pomohl se závěrečnou úpravou. Nebylo z počátku lehké se s počítačem domluvit. Měl jsem jenom obavu, aby se mé myšlenky svěřené do této technologie nějakým způsobem neztratily. Někdy by stačilo málo a vše by bylo ztraceno. Tak jsem si skoro každou napsanou stránku vytiskl. Určitě vím, že už bych to pak tak nikdy nenapsal. Ocenil jsem u počítače možnost jednoduchým způsobem cokoliv měnit. Možností počítače určitě ocenila moje manželka Dagmar, která provedla korekturu těchto vzpomínek. Za to jí patří dík.

Vzpomínky na vojnu jsem psal trochu v té legrační formě. Ujišťuji všechny, že jsou skoro pravdivé. Někomu by se mohlo po přečtení zdát, že jsem vlastně prožil krásné období svého života. Můžu všechny ubezpečit, že to tak vždy nebylo. Vzpomínky jsou jenom malým střípkem - malou epizodou života. Toho prožitého smutného i veselého na vojně bylo mnohem víc.

Měl jsem problém, zda mám ve vzpomínkách uvést pravá jména. Nakonec jsem se rozhodl pro pravá i vymyšlená.

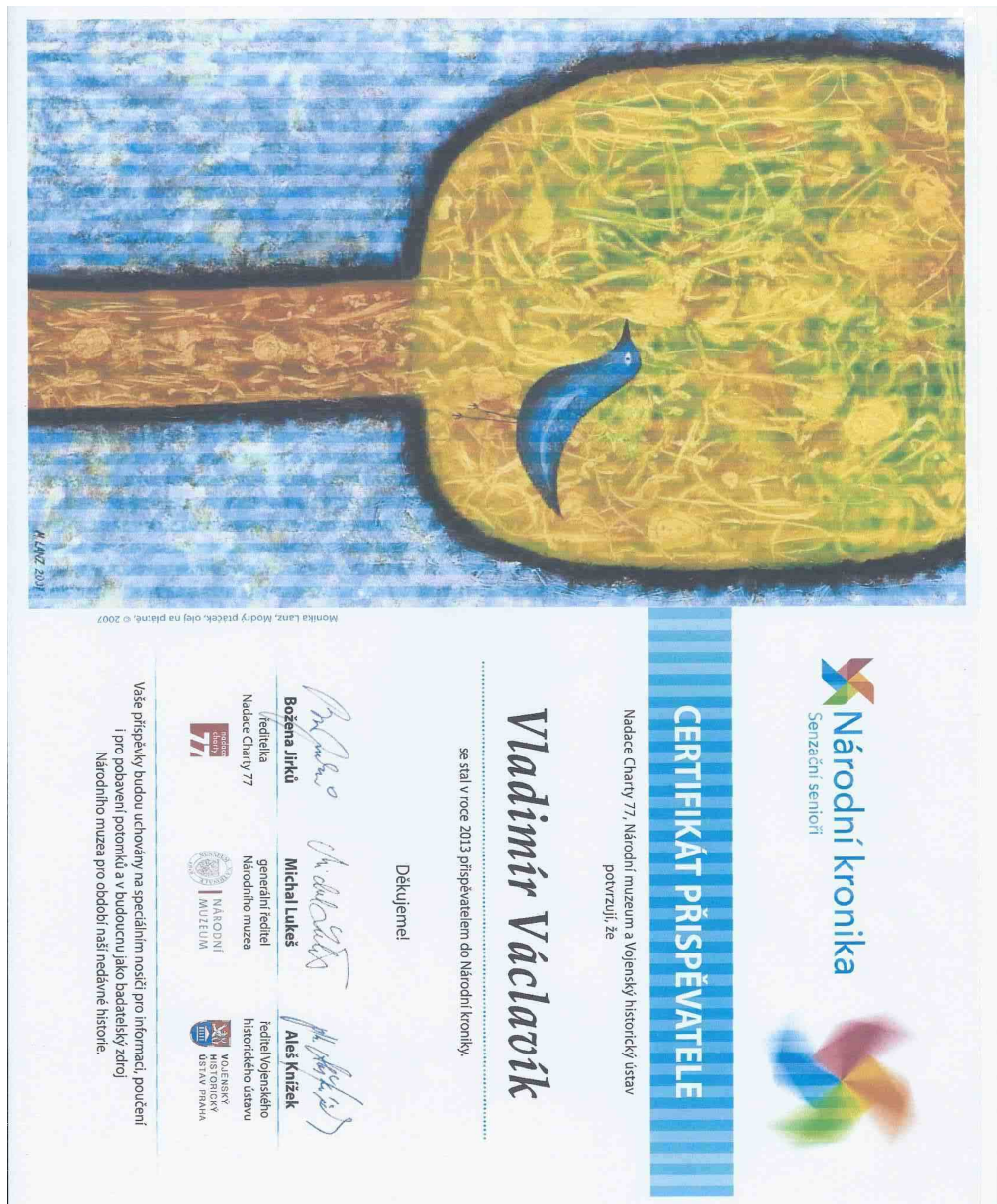
V roce 2013 jsem se stal příspěvatelem do Národní kroniky, v akci Senzační senioři, výběrem z těchto vzpomínek. Za tuto práci jsem obdržel Certifikát Nadace Charty 77, Národního muzea a Vojenského historického ústavu.

Ze všech těch vojenských kamarádů mně zbyl jenom jeden. Milan Veškra, původem z Olomouce, toho času bytem v Uničově. Ten mně také oznámil, že v roce 1990 zemřel Roman Fexa. Po celou dobu od vojny jsme si až do dnešní doby nepřestali psát. Byl jediný, který mně poslal některé fotky z vojny, které jsem mohl ve vzpomínkách použít. Za dobu skoro šedesáti let jsme se bohužel sešli jenom jednou. Taky jsem se pokoušel najít kamaráda Tonda Komzáka. Na uvedenou adresu z tabla jsem udělal na obci dotaz. Bylo

mně řečeno, že v uvedené vesnici Komzákovi nikdy nebydleli. Nějak mě to znechutilo a další pokusy jsem již nebyl schopen uskutečnit.

Děkuji všem, kteří mně toto dílko umožnili přivést na svět.

Vladimír Václavík, prosinec 2014

Certifikát přispěvatele do Národní kroniky

info@sensen.cz

SENSEN - Národní kronika - Certifikát

4. 2. 2014, 12:11:28

Komu: Vaclavikovi@email.cz

Vážený a milý spoluautore naší Národní kroniky, přijměte prosím jako naše poděkování slavnostní certifikát potvrzující, že Národní kronika uložila v roce 2013 Váš pozoruhodný příspěvek. Ve své péči jej bude tisíc let uchovávat Národní muzeum, aby našim vzdáleným potomkům pomohl plasticky zprostředkovat pohled na naši současnost, na dobu, ve které jsme žili. Spolu s Vámi věříme, že takové svědectví bude v budoucnosti připomínat Váš život a stane se důležitým pramenem poznání pro generace našich pra- pra-následovníků.

Vážíme si Vaší spolupráce a doufáme, že nám nadále pomůžete Národní kroniku obohacovat o cennou osobní životní zkušenost, radosti i starosti a nenahraditelný osobní pohled na dnešek.

Přejeme Vám v roce 2014 vše dobré.

Tým projektu SENSEN

Poděkování od týmu SENSEN

Muzeum (muzeum@muunhost.cz)

Re: poděkování

16. 11. 2014, 9:45:30

Komu: Vaclavikovi@email.cz

Vážený pane Václavíku,

děkuji Vám za zaslané informace, které nám opět doplnily dříve zpracovávané téma.

O Vaše vzpomínky máme zájem, neboť nám chybí pohled účastníků z vojenské posádky, kteří se na demontáži pomníku podíleli. Hlavu Masaryka, kterou měl uříznout pan Mittelbach novým autogenem z traktorové stanice, se dosud nepodařilo najít. Korpus sochy léta ležel na uhlí v kůlně (tuším budovy bývalé městské spořitelny). V roce 1968 zde proběhla občanská iniciativa, která se pokusila o obnovení sochy TGM. Autor sochy již nežil, ale jeho syn našel v ateliéru malý model, podle kterého domodeloval chybějící hlavu jiný sochař. Poté byla hlava odlita a přiletována k původnímu torzu. Tentokrát měla být socha instalována v parku na dnešním Tyršově náměstí, ale díky invazi vojsk Varšavské smlouvy a následujícímu vývoji k realizaci obnovení pomníku nedošlo.

V roce 1970 z iniciativy tehdejšího vedení MNV měla být socha odvezena do Velvar k rozliti. Cena za kov sochy, kterou vyinkasoval MNV měla být 500,- Kč.

Torzo hlavy jsme hledali v roce 2001 i v areálu bývalé radnice (dnes budova muzea), kde podle údajné výpovědi jednoho ze svědků události z roku 1953 měla být hlava zazděna. Přesnější místo umírající pamětník neudal a při dosavadních stavebních úpravách zatím nebylo nic objeveno. Vaše informace, že se hlava nacházela na posádce v Čeperce, je pro mne nová. V současné době jsou objekty Čeperky srovnány se zemí a areál je v soukromém vlastnictví.

Pokud budete chtít, mohu požádat kolegu Neumanna, který se tímto zabýval podrobněji, aby Vám zaslal přesnější informace.

S pozdravem

Marian Krucký

Poděkování od Muzea Unhošť

Obsah

ÚVOD - PROCŮ?	3
Část 1: Základní prezenční služba	6
Podzim 1952	6
První letecký spojovací pluk Havlíčkův Brod	8
Unhošť, výcviková základna Čeperka	10
Jedeme do Krkonoš reprezentovat posádku	19
Ještě na Čeperce	22
Havlíčkův Brod - návrat k 1.leteckému spoj. pluku	25
Havlíčkův Brod - rok 1954	25
Rota K - rota směrových stanic	27
Jedeme na první cvičení do Vlkova nad Lesy	28
Vojenské cvičení v Polsku-Mřezino	39
Návrat	44
Část 2: Vojenská cvičení	55
Úvod	55
Hradčany	55
Hradec Králové	62
A je to tady zas - píše se září 1961	63
Část 3: Závěr	68
Část 4: Přílohy	70